

Σχολή: Διοίκησης και Οικονομίας

Τμήμα: Διοίκησης Επιχειρήσεων, Κατεύθυνση: Μάρκετινγκ

Πτυχιακή εργασία

Η αξία παρουσίας ιχθυόσκαλας σε ένα αλιευτικό χωριό.

The value of the presence of a wholesale fish market at a piscatorial village.

Σπουδαστής: Κόκκινος Ελευθέριος

Αριθμός Μητρώου: 084/13

Επιβλέπων Καθηγητής: Μαυρίδης Σάββας

Ιούνιος, 2020

Περιεχόμενα

I. Περίληψη.....	3
II. Εισαγωγή.....	4
III. Η αλιεία σήμερα.....	5
Εξέλιξη και Κατηγοριοποίηση	5
Το Ευρωπαϊκό γίνεσθαι και το πρόβλημα της υπεραλίευσης.....	8
Η θέσπιση της Κοινής Ευρωπαϊκής Πολιτικής.....	10
IV. Η πορεία του κλάδου στην Ελλάδα.....	12
Συλλεκτική αλιεία.....	12
Υδατοκαλλιέργειες.....	16
Εισαγωγές - Εξαγωγές.....	21
Κατανάλωση.....	24
V. Μελέτη περίπτωσης: Νέα Μηχανιώνα.....	27
Περιγράφοντας τον τόπο.....	27
Η ανάπτυξη της αλιείας και η ιχθυόσκαλα.....	31
Οργάνωση λειτουργίας.....	36
Συνειρφορά στην κοινωνία.....	37
VI. Συμπεράσματα.....	40
VII. Βιβλιογραφία.....	41
Πίνακες, Διαγράμματα & Εικόνες.....	48
Συνεντεύξεις Αρμοδίων Προσώπων.....	53

I.Περίληψη.

Η έρευνα που ακολουθεί, εκπονούμενη στα πλαίσια πτυχιακής εργασίας, καταθέτει όλα τα κατά το δυνατόν απαραίτητα στοιχεία, πρωτογενή και δευτερογενή, προκειμένου να προσδώσει την ρεαλιστική διάσταση του θέματος που αναπτύσσει: την αξία παρουσίας μιας ιχθυόσκαλας σε ένα αλιευτικό χωριό, εστιάζοντας στην περίπτωση της Νέας Μηχανιώνας, περιοχής που εδώ και αρκετά χρόνια φιλοξενεί μια από τις μεγαλύτερες τους είδους στην Ελλάδα.

Απευθυνόμενη σε όλους, καταβάλλεται αρχικά προσπάθεια ώστε ο αναγνώστης να εισαχθεί ομαλά τόσο στην φύση και την ιστορία της δραστηριότητας, όσο και, αργότερα, στην εξέλιξη της σε επιχειρηματικό κλάδο, αναλύοντας τις συνθήκες που καταγεγραμμένα επικράτησαν παγκοσμίως ανά τα έτη. Η δέουσα αναφορά γίνεται, επίσης, στα ζωτικής σημασίας προβλήματα που παρουσιάστηκαν και οδήγησαν στην λήψη κομβικών αποφάσεων σχετικές με την διαμόρφωση και την διάρθρωση της επιχειρησιακής δράσης στην Ευρώπη και κατ' επέκταση στην χώρα μας, με αναφορές σε επίσημα στατιστικά δεδομένα των αντίστοιχων αρμόδιων αρχών.

Ακολουθώντας πιστά τον τρόπο με τον οποίο αναπτύσσεται το βεληνεκές της παρατήρησης, από το μακροσκοπικό στο ειδικό, ο αναγνώστης οδηγείται στην περίπτωση ενός αναπτυσσόμενου χωριού στα περίχωρα της Θεσσαλονίκης, όπου εδράζεται μια από τις μεγαλύτερες αγορές χονδρικής πώλησης αλιευτικών προϊόντων στην χώρα. Σε αυτό το σημείο, παρατίθενται η ιστορία της περιοχής, οι άνθρωποι της οποίας επρόκειτο να στελεχώσουν τον μεγαλύτερο αλιευτικό στόλο των Βαλκανίων, και το χρονικό της ιχθυόσκαλας που πλέον εδράζεται στο λιμάνι της εξυπηρετώντας καταναλωτές και επιχειρήσεις εντός και εκτός συνόρων. Τέλος, αναλύονται οι τρόποι με τους οποίους η εν λόγω δομή έχει αναπόφευκτα συνεισφέρει διαχρονικά αφενός στην οικονομική ζωή του τόπου, και αφετέρου στην υποστήριξη του ευ ζην, καταλήγοντας στην διαπίστωση πως εν τέλει η λειτουργία της επηρεάζει εκφάνσεις της ζωής του κατοίκων του που ξεπερνούν τα όρια του προφανούς.

II.Εισαγωγή.

Εκατοντάδες χιλιάδες χρόνια εξελικτικής ιστορίας, έφεραν τον νομά τροφοσυλλέκτη άνθρωπο της Παλαιολιθικής εποχής, στον άνθρωπο που βρήκε το τρόπο να εκμεταλλευτεί προς όφελός του την γη κάτω από τα πόδια του, στην συνειδητοποίηση ότι η προοπτική της μόνιμης εγκατάστασης σε μια περιοχή είναι πλέον βιώσιμη, και την δημιουργία των πρώτων οργανωμένων κοινωνιών. Ο άνθρωπος ξεχώρισε από το λοιπό ζωικό βασίλειο χάρη στην ικανότητά του να εκμεταλλεύεται το περιβάλλον γύρω του (Στεργίου Κ., Τσίκληρας Α., 2015)¹, με την πανίδα και την χλωρίδα να προσφέρουν πόρους που ανανεώνονται διαρκώς και την ζωή στα αλμυρά νερά των θαλασσών και στα γλυκά των ποταμών και των λιμνών να μην αποτελούν εξαίρεση. Αρχαιολογικά ευρήματα το 2005 δείχνουν πως τα οστρακοειδή καθώς και ψάρια των ρηχών υδάτων βρίσκονταν στις διατροφικές επιλογές των ανθρώπων ακόμα και πριν από 140 χιλιάδες χρόνια, με πιο περίτεχνους και εξελιγμένους μηχανισμούς ψαρέματος, όπως αγκίστρια από επεξεργασμένα οστά, να κάνουν την πρώτη εμφάνιση τους σε σπήλαιο στο Ανατολικό Τιμόρ της Ασίας, χρονολογημένα στο 40.000 π. Χ.² Απολιθώματα πελαγικών ψαριών εγείρουν υποθέσεις πως ίσως το ψάρεμα σε βαθιά νερά ξεκίνησε πολύ παλαιότερα από ότι αρχικά πιστευόταν, καθώς και πως οι μηχανισμοί ψαρέματος ήταν στην πραγματικότητα πολύ περισσότερο προηγμένοι σε αντίθεση με όσα δείχνουν οι έως τώρα ανακαλύψεις³. Ήταν η φυσική εξέλιξη των πραγμάτων, αν μπορούμε να το θέσουμε έτσι, ο άνθρωπος να συνεχίζει να εξελίσσει τα εργαλεία που χρησιμοποιεί, ώστε να μπορεί να παράγει έργο σε μικρότερους χρόνους, με λιγότερο κόπο και να είναι σε θέση να προσεγγίσει μεγαλύτερα πλάσματα του υδάτινου κόσμου.

Η στιγμή όμως που έμελλε να αλλάξει τα δεδομένα τόσο της ναυσιπλοΐας όσο και της αλιείας, ήρθε τον 18^ο αιώνα με την Βιομηχανική Επανάσταση. Οι ατμομηχανές δεν άργησαν να κάνουν την είσοδό τους στα αλιευτικά σκάφη και το 1906 έμοιαζε να είναι το μεταίχιμο, με την εμφάνιση των πρώτων μηχανοτρατών και τον σταδιακό παραγκωνισμό των μέχρι τότε παραδοσιακών μεθόδων ψαρέματος⁴. Η ανάπτυξη που ακολούθησε ήταν ραγδαία. Η δυνατότητα κατασκευής μεγαλύτερων, σιδερένιων πλοίων, η μείωση του χρονικού κενού από την αναχώρηση από τα λιμάνια έως την επιστροφή τους ξανά σε αυτά χάρη στην περαιτέρω εξέλιξη των μηχανών, η ικανότητα ασφαλούς απομάκρυνσης όλο και πιο μακριά από τις αποβάθρες χάρη στην δημιουργία των σύγχρονων ραντάρ και οργάνων απομακρυσμένης επικοινωνίας, καθώς και η χρήση νέων, περισσότερο ανθεκτικών υλικών για την κατασκευή δικτύων ανάμεσα σε άλλα, δημιούργησε τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την κατακόρυφη ανάπτυξη του αλιευτικού κλάδου, την αύξηση της παραγωγής, και αναπόφευκτα και του κέρδους (Στεργίου Κ., Τσίκληρας Α., 2015)⁵.

III.Η αλιεία σήμερα.

Εξέλιξη και Κατηγοριοποίηση.

Μέσα από όλη αυτή την πορεία εξέλιξης που προηγήθηκε, ερχόμαστε στο σήμερα όπου συναντάμε την αλιεία όχι πλέον με την έννοια της τοπικής βιομηχανίας ή του γειτονικού εμπορίου, αλλά ως μιας παγκοσμιοποιημένης κοινότητας επαγγελματιών παραγωγών και εμπόρων που συνεργάζονται ή ανταγωνίζονται στον κλάδο, ο οποίος μπορεί να περιγραφεί ότι περιλαμβάνει τόσο την αυτήν καθ' εαυτήν άγρα όσο και την ποικιλιά των τρόπων σύλληψης και απόσπασης των ιχθύων και των άλλων υδρόβιων οργανισμών από τον βιότοπό τους (Μαύρος Γ., Πάσσαρη Ε., κ.α.)⁶.

Πλέον τα σκάφη που προορίζονται για αυτήν την δραστηριοποίηση ποικίλλουν σε μέγεθος, δυναμική χωρητικότητα εμπορεύματος (η μέγιστη, δηλαδή, ποσότητα που μπορεί να μεταφέρει ανά πλεύση), αλλά και εξειδίκευση, αφού οι διαφορετικοί μέθοδοι δράσης και τα εκάστοτε στοχευόμενα αλιεύματα απαιτούν και την ύπαρξη διαφορετικών υποδομών. Για να γίνει, λοιπόν, ευκολότερη η παρακολούθηση της εξέλιξης και του βαθμού συμβολής και σημαντικότητας της καθεμίας εναλλακτικής προσέγγισης για την εκάστοτε κρατική οικονομία, έχει καθιερωθεί η διάκριση της αλιευτικής προσπάθειας σε επιμέρους κατηγορίες, με κριτήρια διαφοροποίησης τους ποιοτικούς και ποσοτικούς παράγοντες που προαναφέρθηκαν, ενώ συμπληρωματικά, η ικανότητα χωρικής εξάπλωσης και η χρονική διάρκεια των προβλεπόμενων ταξιδιών σκιαγραφούν με ακόμα μεγαλύτερη σαφήνεια τις νοητές διαχωριστικές γραμμές τους. Κατ' αυτόν λοιπόν τον τρόπο αναγνωρίζουμε τρεις κύριες μορφές αλιείας: την μικρή ή παράκτια, την μέση και την υπερπόντια ή βιομηχανοποιημένη μεγάλης κλίμακας⁷.

Με τον όρο *παράκτια* νοείται η αλιευτική προσπάθεια που λαμβάνει χώρα σε περιοχή όχι μακριά από την ακτογραμμή, με την προσέγγιση σε αυτήν να απαιτεί την κάλυψη μιας πολύ μικρής κάθε φορά απόστασης, με τις μεθόδους άγρας που χρησιμοποιούνται να περιορίζονται στα παραδοσιακά εργαλεία και την ελάχιστη, αν όχι μηδενική, χρήση

βοηθητικών τεχνολογικών μέσων.

Ένα σκαλοπάτι επάνω, η μέση αλιεία διαφέρει από την μικρή της “αδελφή” ως προς κάθε μεμονωμένο χαρακτηριστικό, καθώς οι απομακρυσμένες περιοχές ενδιαφέροντος μετατρέπουν το αναγκαίο ταξίδι σε ολιγοήμερο, ενώ ο εξοπλισμός στην διάθεση των επαγγελματιών είναι πλέον εξελιγμένος, τόσο όσον αφορά στον τομέα των

υλικών και μηχανισμών που εμπλέκονται άμεσα στην παραγωγική διαδικασία (καλύτερη ποιότητα δικτύων, χρήση ειδικά διαμορφωμένων κουβούκλιων κ.α.), όσο και σε αυτόν των λοιπών τεχνολογικών υποδομών, που παρ’ όλο η συμμετοχή τους στην αλιευτική προσπάθεια μπορεί ενδεχομένως να χαρακτηριστεί ως έμμεση, είναι αδιαμφισβήτητα σημαντική αφενός για την υποστήριξη και αφετέρου για την καθοδήγηση στον δρόμο προς την επίτευξη του βέλτιστου αποτελέσματος (όργανα προσανατολισμού, κινητήρες μεγαλύτερης υποδύναμης κ.α.)

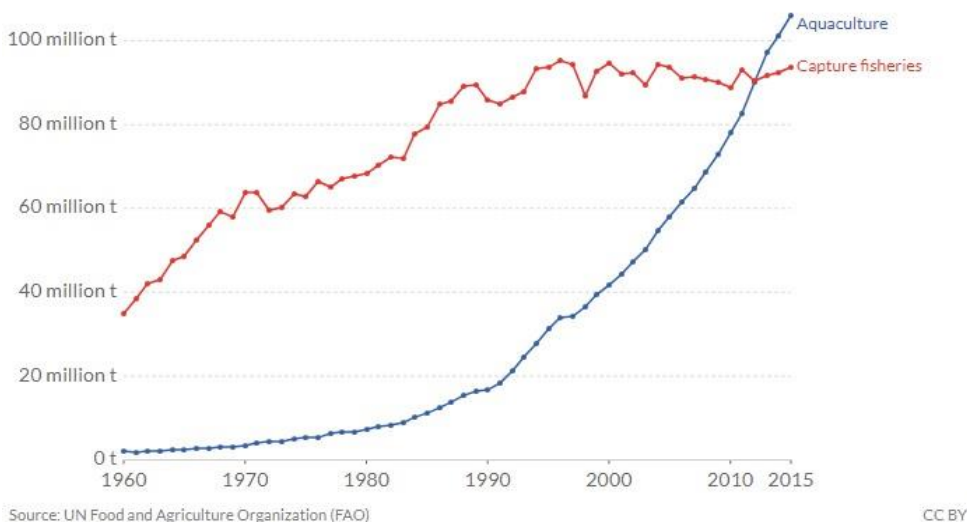
Τέλος, φτάνοντας στην κορυφή της κλαδικής δραστηριοποίησης συναντάται η επονομαζόμενη *αλιεία μεγάλης κλίμακας*, απαρτιζόμενη από πλοία των οποίων το κύτος ξεπερνά κατά πολύ το μέγεθος αυτών της προηγούμενης κατηγορίας, και τα οποία μπορεί να συναντήσει κανείς σε περιοχές πολύ υψηλής παραγωγικότητας, καθώς η συνολική μεταφορική τους ικανότητα είναι εκθετικά μεγαλύτερη από οποιοδήποτε σκάφος μέσης αλιείας. Αυτό όμως που ξεχωρίζει στην περίπτωση τους είναι η δυνατότητα μεταποίησης του συλλεγμένου εμπορεύματος εν πλω, γεγονός που τους έχει προσδώσει, και όχι άδικα, τον χαρακτηρισμό “κινητά εργοστάσια”. Δεν θα ήταν, επομένως, παράλογο ή παράτολμο να ισχυριστούμε ότι αποτελούν ένα από τα σπουδαιότερα επιτεύγματα που έχουν προσφερθεί στον κλάδο.

Παρ’ ότι, όμως, παρατηρούνται ορισμένες ξεκάθαρες αλλαγές στις συνθήκες που ορίζουν την τις τρεις αυτές διαφορετικές βαθμίδες, γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι οι ειδοποιείς διαφορές ανάμεσα στην αλιεία μικρής κλίμακας και τους άλλους δυο τύπους είναι πολύ περισσότερες από ότι οι αντίστοιχες μεταξύ της αλιείας μέσης και μεγάλης κλίμακας. Για αυτόν ακριβώς το λόγο έχει επικρατήσει η συγχώνευση των εννοιών αυτών κάτω από την κοινή ομπρέλα της τελευταίας.

Ωστόσο, είναι και θα παραμείνει άγνωστο το αν θα καταφέρναμε ποτέ να γίνουμε μάρτυρες μιας τόσο ταχείας προόδου χωρίς την συμβολή της Βιομηχανικής Επανάστασης, με αυτή να είναι καταλυτική όχι μόνο στην οργάνωση της επιχειρηματικής αλιευτικής δράσης, αλλά και να δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την εμφάνιση ριζοσπαστικών εφευρέσεων όπως αυτή των πρώτων σιδηροδρόμων, οι αλιείς παραγωγοί και έμποροι βρέθηκαν μπροστά στην ευκαιρία της προσέγγισης νέων αγορών, και την αναπόφευκτη διαπίστωση της ολοένα αυξανόμενης ζήτησης, γεγονός που απεικονίζεται απόλυτα στην εξέλιξη του μεγέθους της αλιευμένης ποσότητας ανά τα έτη, με αυτήν τα πλησιάζει το 2015 τους 94 εκατομμύρια τόνους, από τους 35 εκατομμύρια το 1960 ⁸.

Διάγραμμα 1: *Επιδόσεις αλίευσης άγριας πανίδας παγκοσμίως συγκριτικά με την παραγωγή από υδατοκαλλιέργειες (σε εκατομμύρια τόνους).*

(Στο Διάγραμμα απεικονίζεται η εξέλιξη της πορείας παραγωγής της συλλεκτικής αλιείας (κόκκινο) και της υδατοκαλλιέργειας (μπλε) ανά τα έτη, κατά την περίοδο 1960 – 2015).

Πηγή: *Our World In Data, 2020.*

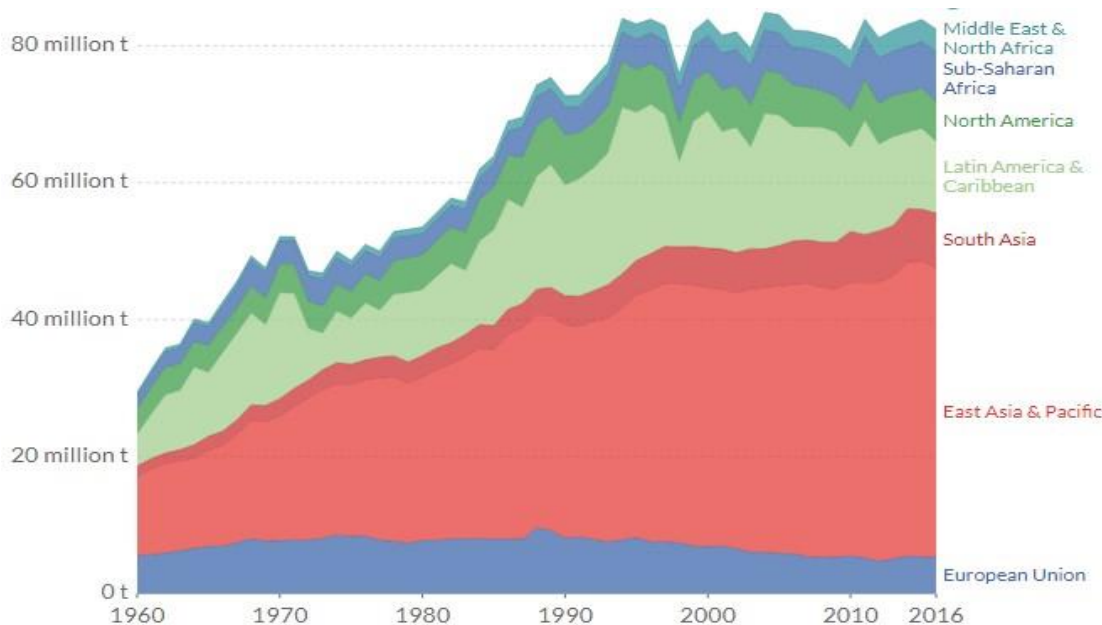
Τα αποτελέσματα χρήσης της βιομηχανίας, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών, του αριθμού των επαγγελματιών και του μεγέθους της παραγωγής, ανάμεσα σε άλλα, μπορούν επίσης να επιμεριστούν στους διακρίνοντας τομείς της απασχόλησης όπως αυτοί προαναφέρθηκαν και όπως φαίνεται στον Πίνακα 1, που ακολουθεί. Προκαλεί εντύπωση, όντας ταυτόχρονα ένδειξη της δυναμικής της αλιείας μεγάλης κλίμακας, η διαφορά της αποδοτικότητάς της σε σύγκριση με αυτήν της παράκτιας αλιείας λαμβάνοντας υπ'οψην τον αριθμό του δραστηριοποιούμενου πληθυσμού σε καθεμία από αυτές. Σε όρους ετήσιων συλλήψεων προοριζόμενων για άμεση κατανάλωση (πώληση χωρίς περαιτέρω επεξεργασία),

τα σκάφη που απαρτίζουν τον παγκόσμιο στόλο της μέσης και βιομηχανοποιημένης αλιείας καταφέρνουν να εξισώσουν τις επιδόσεις τους με τα αποτελέσματα που φέρουν οι προσπάθειες των ανθρώπων της αλιείας μικρής κλίμακας, ενώ ταυτόχρονα σημειώνουν την ίδια ακριβώς παραγωγή στην κατηγορία των εμπορευμάτων που τελικά προωθούνται για την μετατροπή τους στα διάφορα άμεσα παράγωγα της πρώτης ύλης. Έτσι, αθροιστικά το μέγεθος του συνολικού αλιευμένου τονάζ της είναι εν τέλει διπλάσιο αυτού της παράκτιας αλιείας, και μάλιστα με την αναλογική συνεισφορά του μόλις 0,04% του ανθρώπινου δυναμικού της.

Το ευρωπαϊκό γίνεσθαι και το πρόβλημα της υπεραλίευσης.

Εστιάζοντας στην Ευρώπη και στην σύνδεσή της με τον υπερδουπλασιασμό της παγκόσμιας κλαδικής παραγωγής, αυτή, και σε πλήρη αντίθεση με τις υπόλοιπες περιοχές του κόσμου, έχει διατηρήσει ένα μάλλον χαμηλό προφίλ, με την απόδοσή της να είναι σχετικά σταθερή σε όρους αλιευμένης ποσότητας, με το 1988 να αποτελεί το έτος κορύφωσης μιας προσπάθειας ελαφράς ανόδου, καθώς από εκεί και έπειτα και έως το 2016, κάνει την παρουσία της μια συνεχής ομαλή πτωτική πορεία, με την συνεισφορά στην παγκόσμια παραγωγή ν ορίζεται στο μόλις 6,3%⁹.

Διάγραμμα 2: Άγρια άγριας πανίδας – Παγκόσμια παραγωγή (σε εκατομμύρια τόνους).

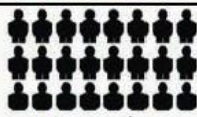

Source: UN Food and Agriculture Organization

CC BY

(Το Διάγραμμα απεικονίζει την συμμετοχή στην παγκόσμια αλιευτική παραγωγή κατά ευρύτερη γεωγραφική περιοχή).

Πηγή: Our World In Data – Seafood Production, 2020.

Ωστόσο, αυτή η τάση δεν είναι ούτε μη αναμενόμενη, ούτε εκτός στόχων. Με την υπεραλίευση να αποτελεί ένα χρόνιο πρόβλημα της βιομηχανίας και το νομοθετικό καθεστώς των εκάστοτε αγορών παγκοσμίως να αδυνατεί να αναστρέψει την κατάσταση, καθώς αυτό είναι είτε ελλιπές είτε απόν¹⁰, η λήψη έκτακτων μέτρων σε διεθνές επίπεδο αποτέλεσε ανάγκη, αν όχι υποχρέωση. Λαμβάνοντας υπ' όψη τα δεδομένα των πιο πρόσφατων εκτιμήσεων, η πρακτική της σύλληψης της υδρόβιας πανίδας με ρυθμούς γρηγορότερους από αυτόν της αναπαραγωγή της είναι τόσο διαδεδομένη και συνεπής, με αποτέλεσμα το ποσοστό του αποθέματος που έχει υπεραλιευθεί να έχει σχεδόν τριπλασιαστεί σε διάστημα μικρότερο του μισού αιώνα, και να εκτιμάται ότι ανέρχεται στο 1/3 του υδάτινου οικοσυστήματος¹¹. Σύμφωνα, μάλιστα, με το πιο απαισιόδοξο σενάριο, το 2048 θα είναι το έτος κατά το οποίο η ανθρωπότητα θα βρεθεί αντιμέτωπη με το τέλος της άγριας άγρας, αφού με την διατήρηση του ρυθμού υπεραλίευσης ο δυνητικά εμπορευματοποιήσιμος θαλάσσιος πληθυσμός θα είναι πρακτικά μηδαμινός¹².

ΠΑΡΟΧΗ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	
	Μεγάλης κλίμακας αλιεία 	Μικρής κλίμακας αλιεία
Αποζημιώσεις	\$\$\$\$\$ 25-27 δισεκατομμύρια	\$ 5-7 δισεκατομμύρια
Αριθμός ψαράδων	 ½ εκατομμύριο	 12 εκατομμύρια
Ετήσιες συλλήψεις για ανθρώπινη κατανάλωση	 30 εκατομμύρια τόνοι	 30 εκατομμύρια τόνοι
Ετήσιες συλλήψεις για ιχθυάλευρα και ιχθυέλαια	 35 εκατομμύρια τόνοι	 0
Ετήσια κατανάλωση καυσίμων	 37 εκατομμύρια τόνοι	 5 εκατομμύρια τόνοι
Συλλήψεις ανά τόνο καυσίμου	 1-2 τόνοι	 4-8 τόνοι
Απορριπτόμενα αλιεύματα	 8-20 εκατομμύρια τόνοι	 Πολύ λίγα

Πίνακας 1: Σχηματική απεικόνιση των διαφορών μεταξύ της μεγάλης και της μικρής κλίμακας αλιείας που ισχύουν στις περισσότερες περιοχές του κόσμου.

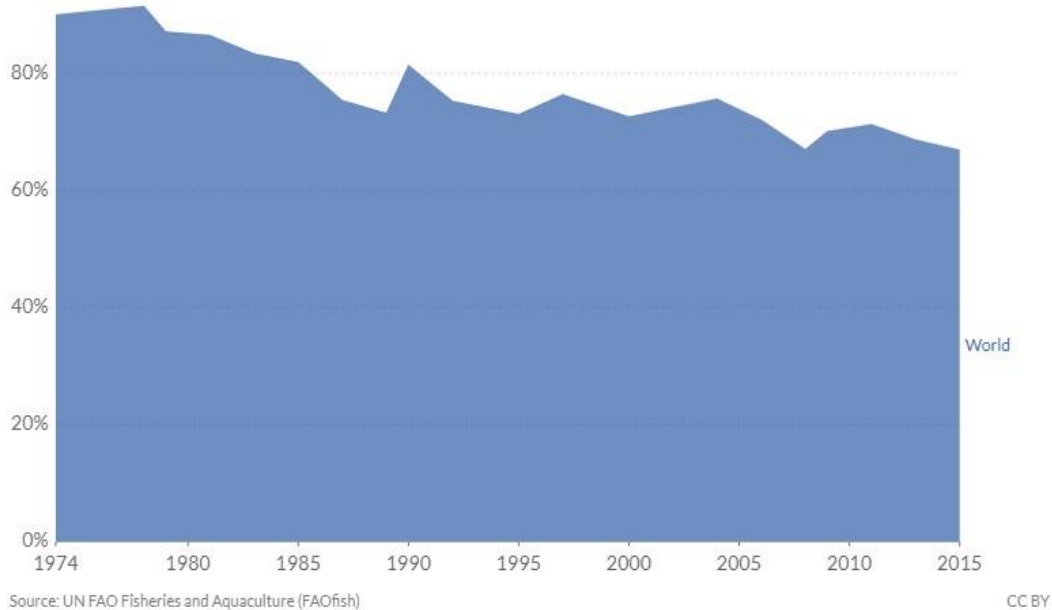
(Πηγή: Στεργίου Κ., Τσίκληρας Α., Αλιευτική Βιολογία και Αλιεία, 2015) .

Το πρόβλημα, φαίνεται, σύμφωνα με τα δεδομένα του Πίνακα 1 να τροφοδοτείται κυρίως από την δραστηριότητα της μέσης και της βιομηχανοποιημένης αλιείας, επιμέρους τομέων του κλάδου, οι επιδόσεις των οποίων, όπως προαναφέρθηκε, συναθροίζονται κάτω από την κοινή “ομπρέλα” της χαρακτηριζόμενης αλιείας μεγάλης κλίμακας. Ειδικότερα, υπολογίζεται ότι

8-20 εκατομμύρια τόνοι εμπορεύματος απορρίπτονται ή επιστρέφονται στο φυσικό τους περιβάλλον, σε αμφίβολη κατάσταση, ετησίως, αριθμός που αντιστοιχεί στο 12,5% - 33% της τελικά αξιοποιήσιμης παραγωγής, πρακτική που κάθε άλλο παρά βιώσιμη μπορεί να χαρακτηριστεί, από την στιγμή που οι τραυματισμοί που μπορεί να προκληθούν κατά την σύλληψη και ανάσυρση ή την μεταχείριση των οργανισμών, είναι δυνατόν να αποβούν μοιραίοι για την ζωή τους¹³, αφενός στερώντας τους την δυνατότητα να αναπτυχθούν και να

αναπαραχθούν, και αφετέρου εξανεμίζοντας την προοπτική μελλοντικής αξιοποίησής τους από τους αλιείς.

Διάγραμμα 3: Ποσοστό παγκόσμιου αλιευτικού αποθέματος που δεν υπόκειται σε υπεραλίευση.

Πηγή: Our World In Data – Seafood Production, 2020.

Η θέσπιση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής.

Για όλους αυτούς, λοιπόν, τους παραπάνω λόγους, η κινητοποίηση των Ευρωπαϊκών αρχών για την διασφάλιση της επιστροφής της αλιευτικής βιομηχανίας της ηπείρου στην βιωσιμότητα κρίθηκε αναγκαία, και τελικά ενσαρκώθηκε μέσα από την Κοινή Πολιτική Αλιείας (Common Fisheries Policy). Παρ' ότι το αυτό καθ' εαυτό σύνολο ρυθμιστικών κανόνων έχει θεσπιστεί ήδη πριν το 1970, όταν και αποτελούσε ακόμα τμήμα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (Common Agricultural Policy), ήταν μόλις το 2002 όταν λήφθηκε η απόφαση αναδιαμόρφωσής της και δόθηκαν οδηγίες για την ισορροπημένη εκμετάλλευση των κοινών θαλάσσιων πόρων, αποσκοπώντας στην εύρεση της χρυσής τομής ανάμεσα στην περιβαλλοντική, και την κοινωνικοοικονομική τάξη¹⁴. Στόχος αποτέλεσε αφενός η δράση για την εξασφάλιση της ανάκαμψης του πληθυσμού της θαλάσσιας πανίδας και αφετέρου η παροχή εγγυήσεων τόσο στους αλιείς όσο και στους προμηθευόμενους καταναλωτές - επιχειρηματίες σχετικά με την διατήρηση της σταθερότητας των εισοδημάτων τους. Για την επίλυση ενός τέτοιου πολύπλοκου θέματος, βέλτιστη κρίθηκε η απόφαση του να δοθεί βήμα υπεράσπισης σε μια ευρεία γκάμα ανθρώπων, από εξειδικευμένους επιστήμονες, και περιβαλλοντικές ομάδες προστασίας, μέχρι αλιείς και αντιπροσώπους άλλων άμεσα

σχετιζόμενων με τον κλάδο τομέων της οικονομίας. Το αποτέλεσμα όλης αυτής της προσπάθειας ήταν κάθε άλλο παρά η αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος, καθώς μέσα από τις απαραίτητες αξιολογήσεις των εφαρμοζόμενων σχεδίων αποφάνθηκε ότι η μείωση των αποθεμάτων συνέχιζε να υφίσταται με αμείωτους ρυθμούς για ορισμένα είδη ενώ προβλήματα στην υλοποίηση των δράσεων που εκ πρώτης όψεως δεν ήταν ορατά, άρχισαν πλέον να γίνονται αντιληπτά. Έτσι, το 2009 ξεκίνησε με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ένας νέος κύκλος διαβουλεύσεων για την επανεξέταση όλων των όσων είχαν πριν 7 χρόνια καθιερωθεί, με το ζήτημα να εισάγεται για πρώτη φορά στην ιστορία στις διασκέψεις της αίθουσας του Ευρωκοινοβουλίου. Χρειάστηκαν 4 χρόνια για την τελική αναμορφωποίηση των οδηγιών, μέχρι την 1^η Μαΐου του 2013 όταν η νέα Κοινή Πολιτική Αλιείας καθιερώθηκε επίσημα και, εφαρμοζόμενη अपαράλλαχτη μέχρι και σήμερα, προέβλεψε ανάμεσα σε άλλα την προσαρμογή του μεγέθους του αλιευτικού στόλου καθενός από τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα περιθώρια εκμετάλλευσης του θαλάσσιου οικοσυστήματος εντός των συνόρων τους. Έτσι, σταδιακά ο Ευρωπαϊκός αλιευτικός στόλος έχει προγραμματισμένα συρρικνωθεί, με τον αριθμό των σκαφών να έχει μειωθεί το 2018 κατά 7% σε σχέση με το 2008¹⁵, και την ολική χωρητικότητα να ελαττώνεται αναπόφευκτα κατά 20%¹⁶.

Πίνακας 2: *Επιδόσεις άγρας κύριων Ευρωπαϊκών χωρών στις αλιευτικές περιοχές παγκοσμίως. (σε τόννους).*

SPECIES: All aquatic organisms		FISHREG: Total fishing areas		UNIT: Tonnes live weight					
GEO		TIME	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
European Union - 28 countries (2013-2020)			4,804,323.76	4,998,905.284	4,832,686.9818	4,420,014.0447	4,828,990.303	5,382,682.762	5,145,541.863
Greece			81,821.36	70,089.14	62,847.36	60,725.53	63,638.21	60,318.83	64,431.321

Πηγή: Eurostat, 2020.

Τα ανωτέρω ποσοστά, αν και δεν απεικονίζονται στις συνολικές παραγωγικές επιδόσεις των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα τελευταία χρόνια, καθώς αυτές παραμένουν σχετικά σταθερές όπως φαίνεται στον Πίνακα 2, παρουσιάζουν διακυμάνσεις από χώρα σε χώρα, καθώς τόσο η ανάγκη υλοποίησης προσαρμογών από το εκάστοτε κράτος όσο και βαθμός συμμόρφωσης και τήρησης των οδηγιών διαφέρουν κατά περίπτωση.

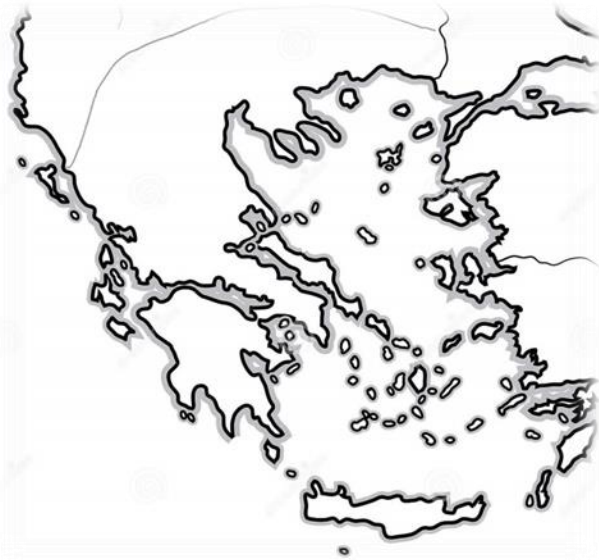
Σε αυτό το σημείο, είναι αναγκαίο να επισημανθεί πως το αντικείμενο συζήτησης παραμένει αυστηρά η επαγγελματική αλιεία, με τα στατιστικά στοιχεία να επικεντρώνονται στις προσπάθειες και τις επιδόσεις μόνο όσων ασχολούνται με τον εν λόγω κλάδο κατά αυτόν τον τρόπο, και συνεπώς δεν εμπλέκεται σε κανένα σημείο ή η ενασχόληση σε ερασιτεχνικό βαθμό.

IV. Η πορεία του κλάδου στην Ελλάδα.

Συλλεκτική αλιεία

Εικόνα 4: Χάρτης Ελληνικών ακτογραμμών.

(Πηγή: Dreamstime).

Στην χώρα μας η αλιεία υπήρξε από νωρίς τομέας απασχόλησης με πολύ ενδιαφέρουσες προοπτικές ανάπτυξης, μιας και η ιδιαίτερη γεωμορφολογία της προσέφερε τις καλύτερες βάσεις για την υποστήριξη της δραστηριότητας. Με τις ακτές της να απλώνονται σε μια απόσταση 15.147 χιλιομέτρων, τοποθετώντας τις στην θέση νούμερο 9 την παγκόσμιας κατάταξης ¹⁷, η επιλογή αρκετών να στραφούν προς την θάλασσα και το κυνήγι της εκμετάλλευσης των πόρων που παρείχε για βιοποριστικούς λόγους φάνηκε να είναι απλώς η λογική συνέχεια των πραγμάτων. Η Ελλάδα έχει,

λοιπόν, να διηγηθεί με μακρά ιστορία στον κλάδο της αλιείας. Με την πάροδο των ετών και βελτίωση των υποδομών, πέραν της εμφάνισης πολλών εμπορικών λιμένων, μερών δηλαδή στα οποία μπορούν να προσαράξουν με ασφάλεια πλοία και να υποστηριχθεί η επιχειρηματική δραστηριότητα (φορτοεκφόρτωση, παραλαβή και προώθηση εμπορευμάτων κ.α.) ¹⁸, ξεκίνησαν επίσης να κάνουν σταδιακά αισθητή της παρουσία τους αλιευτικά λιμάνια σε διάφορες περιοχές της χώρας, με ορισμένα να ξεχωρίζουν και τα μεγαλύτερα εξ αυτών να συναντώνται πλέον, και κατά σειρά, στο Κερατσίνι (Πειραιάς), την Μηχανιώνα (Θεσσαλονίκη), την Πάτρα, την Καβάλα και τον Βόλο ¹⁹.

Η διαφαινόμενη αυτή πρόοδος μαρτυρά όχι μόνο την μεγέθυνση της αξίας της δραστηριότητας σε αυτές τις περιοχές, αλλά και την διαχρονικά αυξανόμενη συμμετοχή στις εργασίες του πρωτογενούς αυτού τομέα. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, εν έτει 2018, ο κλάδος εκτιμάται ότι απασχολεί 20.565 άτομα ²⁰, με τον εθνικό αλιευτικό στόλο να αποτελεί τον πολυπληθέστερο ανάμεσα στα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αριθμώντας 14.934 σκάφη ²¹ με τα μηχανοκίνητα να ανέρχονται σε 14.030 ²². Η Ελλάδα αποτέλεσε μια εκ των χωρών που προέβησαν σε αναγκαίες προσαρμογές της δυναμικότητάς τους στο κλάδο βάσει των οδηγιών που δόθηκαν μέσω της Κοινής Πολιτικής Αλιείας (βλ. *Κεφάλαιο 3: Η αλιεία σήμερα*), μειώνοντας σε βάθος δεκαετίας το μέγεθος του στόλου της κατά περίπου 12%,

καθώς υπολογίζεται πως το 2009 το σύνολο των νηολογημένων σκαφών που απασχολούνταν στα Ελληνικά χωρικά ύδατα ανερχόταν στα 17.048.

Πίνακας 3: Κατάταξη των 5 μεγαλύτερων Ευρωπαϊκών αλιευτικών στόλων (σε πλήθος σκαφών), περίοδος 2009 – 2018.

	UNIT: Number		TONNAGE: Total					LENGTH: Total			AGE: Total	
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018		
European Union	84,181	83,374	81,791	80,374	86,794	85,920	84,203	83,579	82,607	81,860		
Greece	17,048	16,913	16,403	15,854	15,661	15,567	15,351	15,176	14,977	14,934		
Italy	13,527	13,431	13,023	12,696	12,594	12,424	12,300	12,260	12,250	12,059		
Spain	11,129	10,855	10,510	10,121	9,873	9,631	9,397	9,244	9,083	8,976		
Portugal	8,514	8,425	8,333	8,245	8,199	8,155	8,035	7,955	7,913	7,851		
France	7,269	7,216	7,205	7,138	7,120	7,062	6,904	6,833	6,510	6,379		

Πηγή: Eurostat, 2020.

Αναμενόμενα, καθοδική ήταν και η πορεία που ακολούθησε η μέγιστη ολική χωρητικότητα, με αυτή να μεταβάλλεται από τους 87.857 τόνους το 2009 στους 71.104 το 2018 (-18%).

Πίνακας 4: Ολική χωρητικότητα αλιευτικού στόλου (σε τόνους εμπορεύματος) Ελλάδας και Ευρωπαϊκής Ένωσης, περίοδος 2009 – 2018.

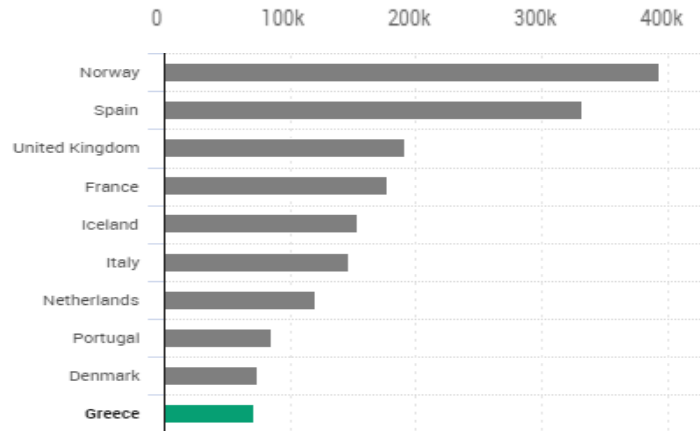
↓↑	TIME	2009 †	2010 †	2011 †	2012 †	2013 †	2014 †	2015 †	2016 †	2017 †	2018 †
GEO	†										
European Union ...		1 817 790	1 749 857	1 687 867	1 631 737	1 661 025	1 648 163	1 588 480	1 583 756	1 570 181	1 549 742
Greece		87 857	86 563	83 451	79 432	77 851	76 607	72 025	71 723	71 100	71 104

Πηγή: Eurostat, 2020.

Παρατηρώντας τα δεδομένα, όπως μας δίνονται από τον Πίνακα 3 και το Διάγραμμα 4, προκύπτει μια μάλλον εύκολα αντιλαμβανόμενη αντίφαση. Παρ' ότι η χώρα μας διατηρεί την πρωτοκαθεδρία της απροβλημάτιστα, συνεισφέροντας σταθερά ανά τα χρόνια κατά 18% - 20% στον ολικό Ευρωπαϊκό αλιευτικό στόλο, φαίνεται πως σε όρους μέγιστης δυναμικής ικανότητας μεταφοράς η επίδοση είναι κάθε άλλο παρά αναμενόμενη. Αυτή η διαπίστωση, προσφέρει την επαρκή βάση σε μια υπόθεση που τα επίσημα στοιχεία έρχονται να επιβεβαιώσουν αναφορικά με την διάρθρωση της εγχώριας κλαδικής δραστηριοποίησης.

Διάγραμμα 4: Κατάταξη των 10 μεγαλύτερων Ευρωπαϊκών αλιευτικών στόλων, σε όρους μέγιστης χωρητικότητας (σε χιλιάδες τόνους) , 2018.

(Πηγή: Ευρωπαϊκή Στατιστική Αρχή, 2020).

Στην Ελλάδα, η συντριπτική πλειοψηφία των επαγγελματιών του χώρου έχει επιλέξει να επενδύσει ή να απασχοληθεί στον τομέα της παράκτιας αλιείας, γεγονός που έχει οδηγήσει στην ολοένα και εντονότερη παρουσία σκαφών μικρού μήκους, καθώς καλύπτουν απόλυτα τις απαιτήσεις που αυτή δημιουργεί. Βασικό χαρακτηριστικό αυτών είναι η διάθεση

συγκριτικά σημαντικά περιορισμένου χώρου για την αποθήκευση και μεταφορά των εμπορευμάτων. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, την περίοδο 2017 -2018 μόλις το σχεδόν 3% του κλαδικού στόλου ανήκει στην κατηγορία της μέσης αλιείας, χωρίς να σημειώνει καμία μεταβολή στο μέγεθος της δυναμικότητας του, σε αντίθεση με την κατά κράτος επικρατούσα μικρή “αδελφή” της, η οποία, παρά το πλήγμα που υπέστη το 2018, διατηρεί το μερίδιο του 97% της πίτας.

Πίνακας 5: Αριθμός αλιευτικών σκαφών μέσης και παράκτιας αλιείας, κατά τύπο αλιευτικού εργαλείου, 2017 -2018.

Κατηγορία αλιείας και τύπος αλιευτικού εργαλείου	2017	2018	Μεταβολή (%) 2018/2017
Σύνολο	14.775	14.030	-5,0
Μέση αλιεία	485	485	0,0
Μηχανότρατες	246	246	0,0
Γρι-γρι	239	239	0,0
Παράκτια αλιεία	14.290	13.545	-5,2
Βιντζότρατες	231	222	-3,9
Λοιπά εργαλεία	14.059	13.323	-5,2

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2019.

Ένα, όμως, ακόμα φαινομενικά παράδοξο, ανακαλύπτεται όταν εξετάζουμε τον Πίνακα 6 παρακάτω. Τα δεδομένα απεικονίζουν αυτό που θα μπορούσαμε να περιγράψουμε ως τις δύο όψεις του ίδιου νομίσματος, αφού οι επιδόσεις στην παραγωγικότητα σε όρους σχετιζόμενους τόσο με την αλιευμένη ποσότητα όσο και με την τελική της αξία αποτελούν πτυχές που επηρεάζουν η μια την άλλη και έχουν αναμφίβολα βαρύνουσα σημασία όταν μελετώνται τα αποτελέσματα χρήσης του κλάδου. Ωστόσο αυτά, όπως ακριβώς σε αυτήν την περίπτωση,

κρύβουν ορισμένες φορές μέσα τους το στοιχείο του απροσδόκητου. Προκαλεί εντύπωση πως το συνολικό συλλεγμένο εμπόρευμα καταγεγραμμένο ως απόρροια των προσπαθειών της μέσης αλιείας κυμαίνεται, σε κάθε περίπτωση, σε μια απόσταση όχι ιδιαίτερα μακρινή από το διπλάσιο της απόδοσης που σημειώνει η παράκτια, με την μη αναμενόμενη φύση της παρατήρησης να έγκειται στο ότι η πρώτη αποτελεί, σύμφωνα με τον Πίνακα 5, μόλις το σχεδόν 3% της δεύτερης. Ωστόσο, η σχέση αυτή δεν συναντάται όταν αναφερόμαστε στην αξία της ποσότητας. Παρ' όλο που, όπως αναφέραμε, οι παραγωγικές επιδόσεις της αλιείας μικρής κλίμακας είναι λίγο υψηλότερες από τις μισές των αντίστοιχων της μέσης, η αξία των εμπορευμάτων της πρώτης ξεπερνά σημαντικά αυτή της δεύτερης, ενώ μάλιστα αυξάνεται κατά 5,7% το 2018.

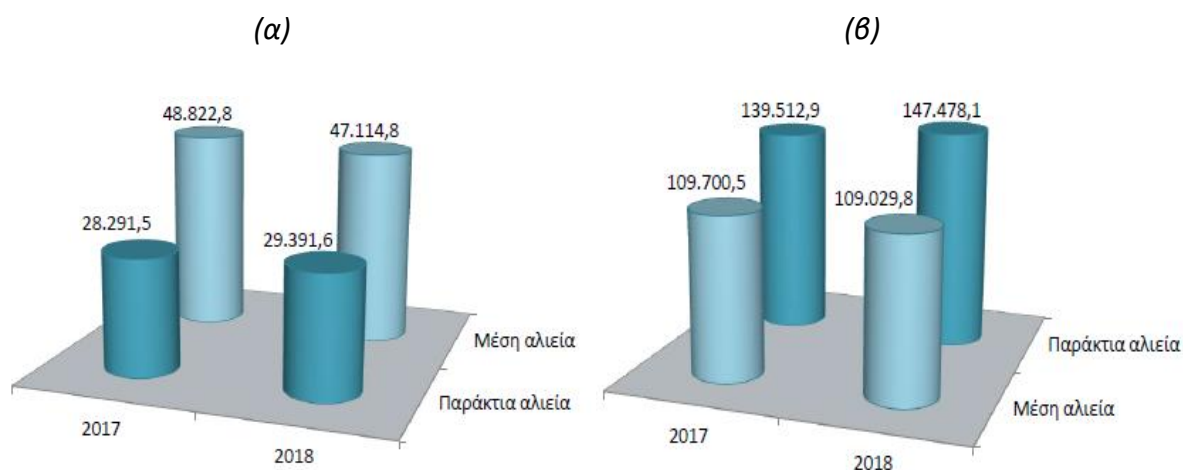
Πίνακας 6: Ποσότητα και αξία αλιευμάτων μέσης και παράκτιας αλιείας, 2017 – 2018 (ποσότητα σε τόνους, αξία σε χιλιάδες ευρώ).

	2017		2018		Μεταβολή (%) 2018/2017	
	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία
Σύνολο	77.114,3	249.213,4	76.506,3	256.507,9	-0,8	2,9
Μέση αλιεία	48.822,8	109.700,5	47.114,8	109.029,8	-3,5	-0,6
Παράκτια αλιεία	28.291,5	139.512,9	29.391,6	147.478,1	3,9	5,7

Σημείωση: Τυχόν διαφορές μεταξύ των αθροισμάτων και των επιμέρους ποσών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2019.

Διάγραμμα 5: (α) Ποσότητα αλιευμάτων κατά κατηγορία αλιείας (σε τόνους) (β) Αξία αλιευμάτων κατά κατηγορία αλιείας (σε χιλιάδες ευρώ), μέσης και παράκτιας, 2017 – 2018.

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2019.

Μια τέτοια πραγματικότητα θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ένδειξη ανάπτυξης, έχοντας ερμηνευτεί κατά αυτόν τον τρόπο και από τον Διευθυντή της Ιχθυόσκαλας Νέας Μηχανιώνας

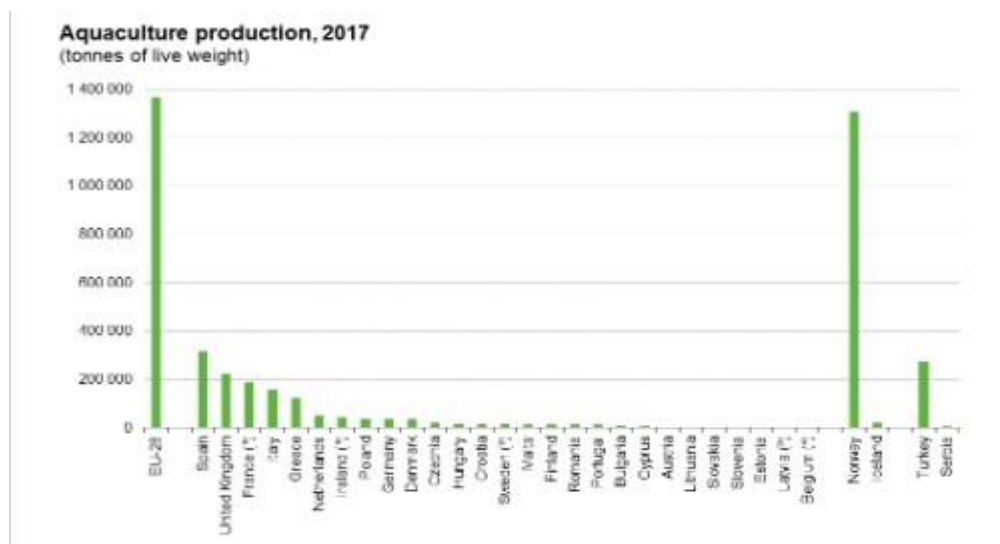
κ. Δημήτρη Αργυριάδη (Συνέντευξη Αρμοδίου Προσώπου 2 [Σ.Α.Π 2]), όμως η κατάσταση δεν είναι τόσο ξεκάθαρη. Δεν είναι λίγες οι φορές που το θαλάσσιο οικοσύστημα έχει υπάρξει θύμα εκμετάλλευσης πέραν του δέοντος, με αυτήν, όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο, να λαμβάνει ολοένα και μεγαλύτερες διαστάσεις, εκθέτοντας την βιωσιμότητα του κλάδου σε κίνδυνο, αναγκάζοντας τις ανώτατες κυβερνητικές αρχές να προβούν σε μέτρα για την αποτελεσματική καταστολή του φαινομένου.

Υδατοκαλλιέργεια

Η προσπάθεια αποτροπής της υπεραλίευσης με τον διαχρονικό και σταδιακό περιορισμό στην ένταση της δραστηριότητας του κλάδου, δημιούργησε την ανάγκη να υπάρξει ετοιμότητα αντιμετώπισης κάλυψης ενδεχόμενης μη ανταποκρινόμενης ζήτησης, συνθήκη που αποτέλεσε την αφορμή για την εκρηκτική ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας, όπως άλλωστε φαίνεται και από το Διάγραμμα 1. Η άνοδος της *ελεγχόμενης αναπαραγωγής και συλλογής τόσο ιχθύων όσο και άλλων υδρόβιων οργανισμών*, αποτελεί σημείο-«κλειδί» στην εφαρμογή και επιτυχία της Κοινής Πολιτικής Αλιείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και σήμερα 5 από τα κράτη-μέλη της ευθύνονται για το 75% της συνολικής απόδοσης, με την Ελλάδα να βρίσκεται ανάμεσα σε αυτά

23.

Διάγραμμα 6: Επίδοση παραγωγής ιχθυοκαλλιεργειών ανά κράτος – μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (σε τόννους), 2017.

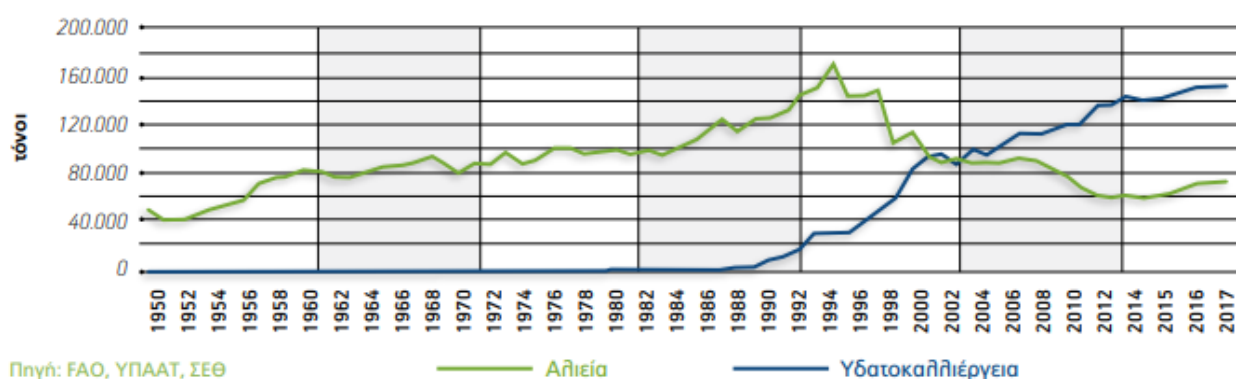

Πηγή: Eurostat.

Στην χώρα μας η υδατοκαλλιέργεια ξεκίνησε δειλά, το 1980, όταν προσέφερε μόλις το 2% της συνολικής εγχώριας παραγωγής αλιευτικών προϊόντων. Το μέγεθος της συνεισφοράς

άρχισε να μεταβάλλεται με σταθερό κατά κύριο λόγο ρυθμό με την πάροδο του χρόνου, καταφέροντας για πρώτη φορά το 2001 να αντιστρέψει τις ισορροπίες και να αποτελέσει οριακά τον μεγαλύτερο προμηθευτή της αγοράς (βλ. Πίνακα 6), προβάδισμα που, παρά τις μικρή πτώση στην αξία του του κύκλου εργασιών του 2002, καθιερώθηκε εκ νέου τον αμέσως επόμενο χρόνο, επικρατώντας πλέον κατά κράτος²⁴. Ειδικότερα, εκτιμάται ότι το 2017 η υδατοκαλλιέργεια προσέφερε το 62% των αλιευτικών προϊόντων με την αλιεία να περιορίζεται στο υπόλοιπο 38%, όχι μόνο εξαιτίας της συνεχούς ανόδου της πρώτης, αλλά και της ξεκάθαρης πτώσης της απόδοσης της τελευταίας, οι λόγοι της οποίας έχουν ήδη αναφερθεί.

Διάγραμμα 7: Προσφορά αλιευτικών προϊόντων στην Ελλάδα (σε τόνους), 1950 – 2017.

Πηγή: FAO, ΥΠΑΑΤ, ΣΕΘ

Πηγή: Σύνδεσμος Ελληνικών Θαλασσοκαλλιεργειών (ΣΕΘ), 2019.

Το εύρος των δραστηριοτήτων και της ποικιλίας των τρόπων με τους οποίους μπορεί κανείς να αναμειχθεί με τον συγκεκριμένο υποκλάδο κάθε άλλο παρά στενό χαρακτηρίζεται, καθώς δύναται η εκτροφή τόσο ιχθύων (σε λιμνοθάλασσες, ιχθυογενετικούς σταθμούς, χερσαίες και πλωτές εγκαταστάσεις), όσο γαρίδων, οστρακοειδών και διαφόρων υδρόβιων φυτών (φύκη).

Εικόνα 5: Υδατοκαλλιέργεια σε πλωτή εγκατάσταση

(Πηγή: World Wildlife Foundation (WWF))

Εστιάζοντας στην πραγματικότητα που έχει διαμορφωθεί εντός των συνόρων, η παραγωγή εκτείνεται σε όλες τις προαναφερθείσες κατηγορίες, με το συνολικό της μέγεθος να ανέρχεται το 2018 στους 132.423 τόνους²⁵, αυξημένη κατά 5% σε σχέση με το 2017, περίοδο όπου η αντίστοιχη ποσότητα άγγιξε τους 125.772 τόνους²⁶. Ωστόσο, δεν καλλιεργούνται όλα

τα είδη οργανισμών με την ίδια ένταση. Όπως διακρίνεται και στον Πίνακα 7, η γαρίδα (*Caridea*), ο σολομός (*Salmon Salar*) και ο κυπρίνος (*Cyprinus Carpio*) αποτελούν τα είδη με την μικρότερη παραγωγή, ενώ στον αντίποδα, με ποσοστό συνεισφοράς της τάξης του 94%, βρίσκονται η τσιπούρα (*Sparus aurata*) και το λαβράκι (*Dicentrarchus labrax*), εκτρεφόμενα είτε σε ιχθυογενετικούς σταθμούς είτε, στην συντριπτική τους πλειοψηφία, σε πλωτές εγκαταστάσεις (σ.σ ειδικά διαμορφωμένα κουβούκλια) διαμέσου των θαλάσσιων υδάτων. Αξίζει, μάλιστα, να αναφερθεί πως η χώρα μας αποτελεί τον μεγαλύτερο προμηθευτή των δύο τελευταίων αυτών ειδών στην Ευρώπη, συνεισφέροντας κατά τουλάχιστον 50% στην ολική παραγωγή της Γηραιάς Ηπείρου ²⁷.

Πίνακας 7: Εγχώρια παραγωγή υδατοκαλλιέργειας, 2017.

	Αριθμ. Μονάδων	όγκος (τόνοι)	αξία (εκ. ευρώ)
A. ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΝΕΡΑ (ΕΚΤΡΟΦΕΣ ΣΕ ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ)			
Πέστροφα	60	1.989	6,22 €
Κυπρίνος	7	7	0,02 €
Σολομός	2	2	0,02 €
Χέλια	4	184	2,08 €
Γαριδοκαλλιέργειες	1	0	0,00 €
Λοιπά είδη (κέφαλοι, τιλάπια κλπ)	11	96	1,86 €
Σύνολο A	85	2.278	10,19 €
B. ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΝΕΡΑ (ΕΚΤΡΟΦΕΣ ΣΕ ΠΛΩΤΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ)			
Τσιπούρα & λαβράκι	318	100.415	515,12 €
Λοιπά μεσογειακά είδη		3.256	
Οστρακοκαλλιέργειες (κυρίως μύδια)	590	19.173	7,14 €
Σύνολο B	908	122.845	522,26 €
Σύνολο A+B	993	125.122	532,45 €
Γ. ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ (ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΚΥΡΙΩΣ ΑΠΟ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ)			
Ευρύαθα είδη (τσιπούρα, λαβράκι, κέφαλοι κλπ)	72	650	2,50 €
Σύνολο Γ	72	650	2,50 €
Δ. ΙΧΘΥΟΓΕΝΗΤΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΙΧΘΥΩΝ (Θ.Μ.Ι.)			
	Αριθμ. Σταθμών	Παραγ. εκ. Ιχθύδια	αξία (εκ. ευρώ)
Τσιπούρα & λαβράκι	29	408	89,61 €
Λοιπά μεσογειακά είδη		15,52	
Σύνολο Δ	29	423,52	89,61 €

πηγή: ΥΠΑΑΤ, ΣΕΘ

Πηγή: Σύνδεσμος Ελληνικών Θαλασσοκαλλιεργειών, 2019 .

Παρακολουθώντας την διαμορφωθείσα πορεία στην δυναμική της επιχειρηματικής αυτής δραστηριότητας, προκύπτει, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουμε στην διάθεσή μας, πως για το 2018 η πορεία δεν ήταν κοινή για όλες τις κατηγορίες εκτρεφόμενων ειδών. Ειδικότερα, σε σχέση με το 2017, αύξηση υπολογίζεται ότι σημείωσε το ολικό παραχθέν τονάζ τόσο των ιχθύων (+3,8%) όσο και του αυγοτάραχου (+31%), ενώ, από την άλλη, μείωση υπέστησαν οι αντίστοιχες ποσότητες των οστρακοειδών/καρκινοειδών (-1,7%) καθώς και των υδρόβιων φυτών/φυκών (-8,7%). Λαμβάνοντας, λοιπόν, υπόψη όλα τα ανωτέρω δεδομένα εκτιμάται ότι αθροιστικά, σε όρους μέγεθους παραγωγής, η μεταβολή είναι εν τέλει θετική, της τάξης του 2,8%.

Πίνακας 8α: Ποσότητα και αξία εκτρεφόμενων – καλλιεργούμενων ειδών (σύνολο χώρας), 2017 – 2018
(Ποσότητα σε τόνους, αξία σε χιλιάδες ευρώ)

Εκτρεφόμενα - Καλλιεργούμενα είδη	2017 ⁽¹⁾		2018		Μεταβολή (%) 2018/2017	
	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία
Γενικό σύνολο	128.796,7	545.977,1	132.423,5	536.072,1	2,8	-1,8

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2020.

Παρ' όλα αυτά, τα πράγματα δεν κινούνται με το ίδιο ρυθμό όταν αναφερόμαστε στην τελική αξία των αλιευτικών αυτών προϊόντων. Όπως φαίνεται και στον Πίνακα 8β, παρά την οριακή παραγωγική άνθιση του κλάδου των υδατοκαλλιεργειών, η απόδοση αυτής σε χρήμα ακολουθεί, μη αναμενόμενα, την αντίθετη κατεύθυνση (-1,8%), απόρροια του μεγέθους των κατά μονάδα μεταβολών της αξίας του κάθε ενός καλλιεργούμενου είδους ξεχωριστά. Μολονότι ο βαθμός μετατόπισης της τιμής πώλησης του εκάστοτε προϊόντος προσφέρει τον δικό του μοναδικό "οβολό" στον σχηματισμό αυτής της πραγματικότητας, ιδιαίτερο βάρος επωμίζεται η κατηγορία των ιχθύων, αφού σε αυτήν παρατηρήθηκε μείωση της ανά μονάδα αξίας τόσο των δύο ειδών – "πυλώνων" της Ελληνικής παραγωγής, όσο και άλλων, στα οποία η έκταση της μεταβολής οδήγησε στην περικοπή της τελικής τους αξίας σε αρκετά σημαντικό βαθμό, παρά την αυξημένη παραχθείσα ποσότητα ²⁸

Πίνακας 8β: Ποσότητα και αξία εκτρεφόμενων – καλλιεργούμενων ειδών (σύνολο χώρας), 2017 – 2018
(Ποσότητα σε τόνους, αξία σε χιλιάδες ευρώ).

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2020.

Εκτρεφόμενα - Καλλιεργούμενα είδη	2017 ⁽¹⁾		2018		Μεταβολή (%) 2018/2017	
	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία
Γενικό σύνολο	128.796,7	545.977,1	132.423,5	536.072,1	2,8	-1,8
Ψάρια	106.230,0	536.129,5	110.239,6	526.732,9	3,8	-1,8
Κέφαλοι	197,6	489,4	344,9	550,7	74,6	12,5
Λαβράκια	44.407,7	248.358,4	47.027,6	239.284,1	5,9	-3,7
Μυλοκόπια	157,9	842,9	114,9	622,2	-27,3	-26,2
Μυτάκια	143,4	918,1	55,0	341,7	-61,7	-62,8
Πέστροφες	1.988,7	6.220,7	2.126,5	6.768,4	6,9	8,8
Τσιπούρες	55.884,6	257.139,7	56.184,5	251.099,1	0,5	-2,3
Φαγκριά	1.280,2	8.334,1	2.178,2	14.714,3	70,2	76,6
Χέλια	358,4	4.037,2	391,0	2.740,1	9,1	-32,1
Λοπά Ψάρια	1.811,7	9.789,0	1.817,1	10.612,4	0,3	8,4
Οστρακοειδή & Καρκινοειδή	22.462,3	8.712,6	22.088,0	8.218,9	-1,7	-5,7
Μύδια	22.155,8	8.281,5	21.915,9	7.743,0	-1,1	-6,5
Λοπά Οστρακοειδή / Καρκινοειδή	306,6	431,1	172,1	475,9	-43,9	10,4
Υδρόβια Φυτά-Φύκη	102,8	1.071,0	93,8	1.039,1	-8,7	-3,0
Σπρουλίνα	102,8	1.071,0	93,8	1.039,1	-8,7	-3,0
Αυγοτάραχο	1,6	64,0	2,1	81,2	31,6	26,8
Κέφαλοι	1,6	64,0	2,1	81,2	31,6	26,8

(1) Αναθεωρημένα και οριστικά στοιχεία

Σημείωση: Τυχόν διαφορές μεταξύ του αθροίσματος, των επιμέρους ποσών, των συνόλων και των ποσοστών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πέραν, όμως, από τις μεταβλητές που αφορούν στα εκτρεφόμενα ιχθύδια και τους λοιπούς οργανισμούς, ο αριθμός των εργαζομένων στον λόγο τομέα αποτελεί έναν ακόμα παράγοντα που αναγκαία πρέπει να μελετηθεί στην προσπάθεια να γίνει αντιληπτή η κατάσταση που επικρατεί στον κλάδο. Έτσι, βάσει της ενημέρωσης που παρέχεται ²⁹ ³⁰, εκτιμάται πως το σύνολο του άμεσα απασχολούμενου προσωπικού ανέρχεται το 2018

περί τα 4.300 άτομα, ελαττωμένο κατά 3% σε σχέση με το 2017, με την συντριπτική πλειοψηφία αυτών να αποτελεί μόνιμα τοποθετημένους επαγγελματίες (87%). Η εναπομείνασα μερίδα ανθρώπων (13%) ανήκει στο χαρακτηριζόμενο ως έκτακτο προσωπικό, και επομένως μεταβάλλεται ανά τα έτη, ανάλογα με τις ανάγκες που κάθε φορά παρουσιάζονται. Όπως, όμως, κάθε άλλη επιχειρηματική δραστηριοποίηση, έτσι σε αυτήν την αγορά δεν βρίσκει κανείς μόνο αυτούς που συμβάλλουν με τον πιο εμφανή τρόπο στην παραγωγική διαδικασία, αλλά και όσου έμμεσα την υποστηρίζουν με την προμήθεια εξοπλισμού, την μεταφορά των αλιευτικών προϊόντων και την διοχέτευσή τους στα σημεία πώλησης κ.α. Εάν λοιπόν επιθυμούσαμε να συμπεριλάβουμε και τις δύο αυτές μορφές συμμετοχής στο γίνεσθαι του κλάδου, τότε ο αριθμός των εμπλεκόμενων ανέρχεται στους σχεδόν 12.000 ανθρώπους.

Κλείνοντας, οι οριακές καθοδικές μεταβολές που παρατηρούνται από έτος σε έτος στα μεγέθη που προσπαθούν να απεικονίσουν την πορεία της υδατοκαλλιέργειας στην χώρα μας (ολικό τονάζ, εκτιμώμενη αξία, πλήθος θέσεων εργασίας) δεν θα ήταν δέον να μεταφραστούν ως ενδείξεις συρρίκνωσης του εν λόγω τομέα, καθώς, από την στιγμή που η επιχειρηματική δράση διέπεται από έναν δυναμικό χαρακτήρα, οι πιθανότητες η νεοδιαμορφωθείσα κατάσταση να είναι πανομοιότυπη με αυτήν του οποιουδήποτε προηγούμενου έτους είναι ρεαλιστικά ελάχιστες. Αυτό, όμως, το οποίο θα μπορούσε κανείς να ισχυριστεί με αυτοπεποίθηση, στηριζόμενος στα διαθέσιμα στοιχεία, είναι πως ο κλάδος της υδατοκαλλιέργειας συνεχίζει να κινείται στα ίδια υψηλά επίπεδα της τελευταίας περιόδου, και πως με τέτοιους ρυθμούς η συνολική προσφορά του αλιευτικού κλάδου φαίνεται εν τέλει να είναι ικανή να καλύψει την ζήτηση (Σ.Α.Π 2).

Όλα αυτά δημιουργούν αναπόφευκτα την αίσθηση πως η αναδιάρθρωση στην οργάνωση της βιομηχανίας υπήρξε μια κρίσιμη απόφαση που ίσως τελικά κατάφερε να θέσει τις βάσεις για την πολυπόθητη επανείσοδο της άγριας, συλλεκτικής αλιείας στην βιωσιμότητα, τουλάχιστον μακροσκοπικά.

Εισαγωγές – Εξαγωγές

Όπως ακριβώς η αλιεία αποτελεί πλέον έναν κλάδο, όπως όλοι οι άλλοι, που δεν περιορίζεται στα σύνορα μιας χώρας, αποτελώντας μια μεγάλη κοινότητα επαγγελματιών που τους συνδέει άλλοτε η συνεργασία και άλλοτε ο ανταγωνισμός, έτσι και το εμπόριο, όντας η επιδιωκόμενη πράξη γύρω από την οποία κινείται οποιαδήποτε απόφαση ληφθεί, έχει λάβει εδώ και αρκετά χρόνια παγκόσμιες διαστάσεις. Τα περισσότερα κράτη εισάγουν και εξάγουν προϊόντα και υπηρεσίες, αποσκοπώντας από την μια στην διασφάλιση της κάλυψης των αναγκών και της ζήτησης για κάθε διαφορετικό αγαθό και από την άλλη στην κατά το δυνατόν εξισορρόπηση των δύο αυτών μορφών συνδιαλλαγής ώστε το κόστος λήψης να ισοσταθμιστεί τελικά, ή βέλτιστα να ξεπεραστεί, από το κέρδος αποστολής.

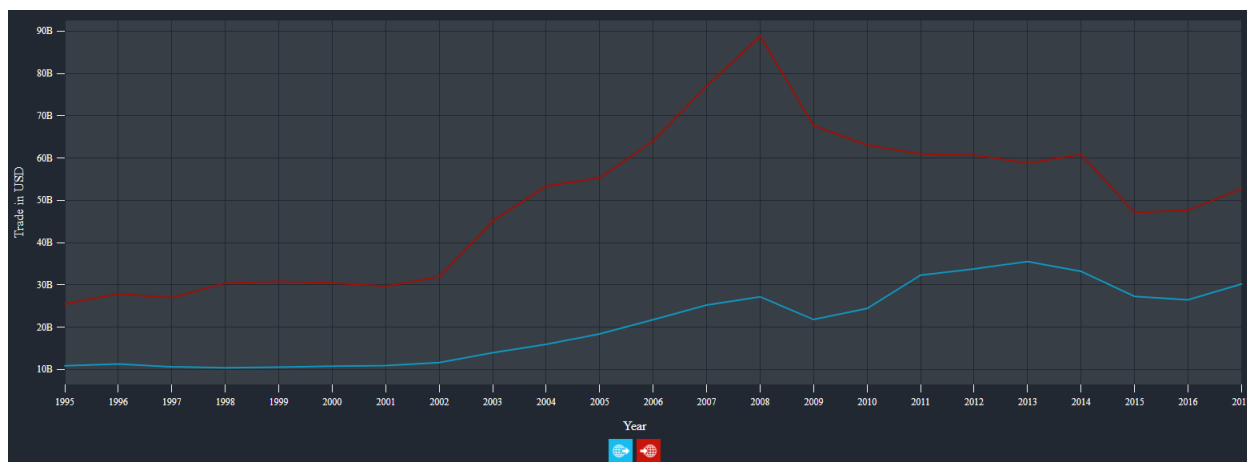
Η Ελλάδα δέχεται πρώτες ή βοηθητικές ύλες καθώς και έτοιμα προϊόντα από 197 χώρες³¹, αξίας η οποία εκτιμάται ότι ανέρχεται στα 55,7 δισεκατομμύρια ευρώ³², ενώ παράλληλα πωλεί σε 228, με τα έσοδα να υπολογίζονται στα 33,847 δις. Έτσι, λοιπόν, η εμφανής διαφορά των αποτελεσμάτων στις δυο κατηγορίες εμπορικής αλληλεπίδρασης οδηγεί αναπόφευκτα σε αρνητικό ισοζύγιο με τιμή τα -21,835 δις ευρώ (προκύπτει από την αφαίρεση της αξίας των εξαγωγών από την αντίστοιχη των εισαγωγών), διευρυμένο κατά 5,8% σε σχέση με το προηγούμενο αυτού έτος. Όπως διαπιστώνεται βέβαια από τον Πίνακα 9 και το Διάγραμμα 7, η παράδοση σε τέτοιες επιδόσεις για την χώρα μας είναι μακρά, ωστόσο η διερεύνηση των λόγων ξεπερνά τον σκοπό της παρούσας έρευνας.

Πίνακας 9: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας, 2004 – 2019.

ΕΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ-ΑΦΙΞΕΙΣ ⁽²⁾			ΕΞΑΓΩΓΕΣ-ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ⁽²⁾		ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ⁽²⁾	
	Αξία σε εκατομμύρια ευρώ	Ετήσιες Μεταβολές		Αξία σε εκατομμύρια ευρώ	Ετήσιες Μεταβολές	Αξία σε εκατομμύρια ευρώ	Ετήσιες Μεταβολές
2004 ⁽²⁾⁽³⁾	45,148.1		2004	13,365.6		-31,782.5	
2005	46,436.7	2.9	2005	14,856.6	11.2	-31,580.1	-0.6
2006	53,574.2	15.4	2006	17,130.3	15.3	-36,443.9	15.4
2007	61,857.3	15.5	2007	19,313.4	12.7	-42,543.9	16.7
2008	65,528.3	5.9	2008	21,227.7	9.9	-44,300.6	4.1
2009	53,091.1	-19.0	2009	18,015.0	-15.1	-35,076.2	-20.8
2010	49,648.4	-6.5	2010	21,161.2	17.5	-28,487.2	-18.8
2011	47,888.2	-3.5	2011	24,242.5	14.6	-23,645.7	-17.0
2012	47,966.7	0.2	2012	27,478.4	13.3	-20,488.3	-13.4
2013	45,823.0	-4.5	2013	27,223.0	-0.9	-18,600.0	-9.2
2014	46,695.2	1.9	2014	27,085.5	-0.5	-19,609.7	5.4
2015	42,211.3	-9.6	2015	25,753.7	-4.9	-16,457.7	-16.1
2016	42,317.8	0.3	2016	25,445.8	-1.2	-16,872.1	2.5
2017	47,356.6	11.9	2017	28,865.4	13.4	-18,491.2	9.6
2018	54,119.6	14.3	2018	33,472.0	16.0	-20,647.7	11.7
2019 ⁽¹⁾	55,682.4	2.9	2019	33,847.3	1.1	-21,835.2	5.8

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2020.

Διάγραμμα 8: Πορεία εμπορικής ισορροπίας στην Ελλάδα, 1995 – 2017 (αξία σε δισεκατομμύρια ευρώ).

(Οι δυο καμπύλες αναπαριστούν την εξέλιξη των εισαγωγών [κόκκινο] και των εξαγωγών [μπλε]).

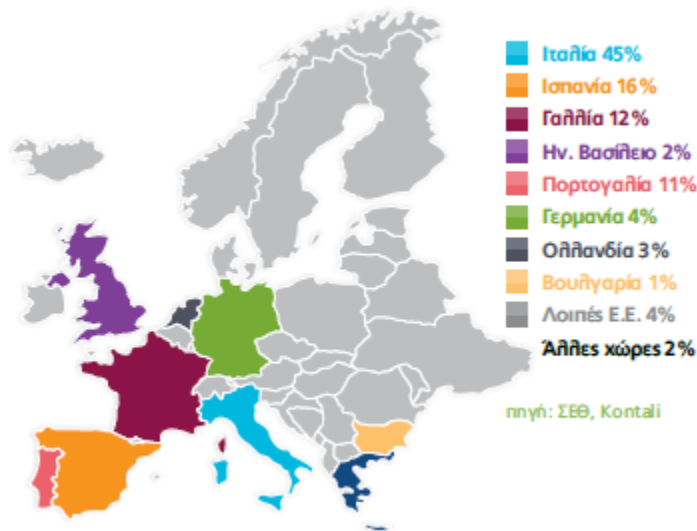
Πηγή: *The Observatory of Economic Complexity, 2020.*

Οι επιδόσεις του κλάδου της αλιείας στα πλαίσια της παγκοσμιοποιημένης αγοράς παρουσιάζει ενδιαφέρον, και διακρίνεται τόσο στο βαθμό της εμπορικής κινητικότητας της συλλεκτικής, άγριας άγρας, όσο σε αυτόν των υδατοκαλλιεργειών. Καθώς, ωστόσο, δεν υπήρξε πάντοτε δυνατή η εύρεση των στοιχείων που να ικανοποιούν την ενημέρωση όσον αφορά και στις δυο προαναφερθείσες προσεγγίσεις, η αναφορά στην γενικότερη επικρατούσα κατάσταση στον κλάδο είναι αυτή που προσπαθεί να προσφέρει μια ματιά στο διαμορφωθέν γίνεσθαι. Έτσι, λοιπόν, για την Ελλάδα φαίνεται πως το 2017 το κόστος των αλιευτικών προϊόντων που εισήγαγε ανήλθε στα περίπου 484 εκατομμύρια ευρώ, αξία μικρότερη κατά σχεδόν 220 εκατομμύρια από ό,τι κατόρθωσε να εξάγει, είτε σε χώρες εντός είτε εκτός της Ε.Ε σε κάθε περίπτωση³³. Ειδικότερα, η κλαδική παραγωγή φρέσκων πλήρως ακατέργαστων ιχθύων (non-fillet fresh fish), ως μεμονωμένη κατηγορία εμπορεύματος, κατάφερε να ενταχθεί στην κλειστή ομάδα των 5 πιο προσοδοφόρων εξαγωγικών αγορών (547 εκατ. ευρώ), πράγμα που δεν συναντάται στην περίπτωση των αντίστοιχων εισαγόμενων, αφού υπάρχουν αρκετά άλλα είδη προϊόντων που καταφθάνουν και διοχετεύονται προς κατανάλωση, των οποίων η αξία είναι κατά πολύ μεγαλύτερη (βλ. πετρέλαιο, συσκευασμένα φάρμακα, πλοία, αυτοκίνητα κ.α.). Πέραν αυτού, όμως, η αξία αυτών των εισαχθέντων φρέσκων μη φιλεταρισμένων ιχθυδίων (123 εκατ. ευρώ) συνεισφέρει σε σημαντικό βαθμό στο σύνολο του κόστους προμήθειας των προϊόντων σχετικών με τον κλάδο, καθώς ξεπερνάται μόνο από αυτήν των μαλακίων (128 εκατ. ευρώ). Στον αντίποδα, την μικρότερη ζήτηση, σε κάθε περίπτωση διαδρομής του εμπορεύματος, αναμενόμενα έχουν οι θαλάσσιοι οργανισμοί που προορίζονται αποκλειστικά για χρήση σε ενυδρείο (π.χ. χρυσόψαρα, ξιφοφόροι κ.α.).

Αξίζει να αναφερθεί πως ο κλάδος της υδατοκαλλιέργειας, όντας σκέλος ιδιαίτερης δυναμικής του ευρύτερου τομέα της αλιείας στην χώρα μας, εκτός της καταλυτικής συμμετοχής του στην προσπάθεια κάλυψης της ζήτησης στην εγχώρια αγορά (Σ.Α.Π. 2), είναι, επίσης, εξαιρετικά δραστήριος εκτός των συνόρων, με αποστολές σε 32 χώρες παγκοσμίως. Συγκεκριμένα, μόλις το 21% της συνολικής παραγωγής διοχετεύεται προς εμπορία στις εντός των συνόρων αγορές λιανικής ή χονδρικής πώλησης. Η συντριπτική πλειοψηφία (72% ή 80.000 τόνοι αλιευμάτων) διακινείται στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με τα σημαντικότερα κράτη – δέκτες να είναι η Ιταλία, η Ισπανία και η Γαλλία ³⁴.

Εικόνα 6: Εξαγωγές ψαριών Ελληνικής ιχθυοκαλλιέργειας 2018.

Πηγή: Σύνδεσμος Ελληνικών Θαλασσοκαλλιεργειών (ΣΕΘ).

Γενικότερα, οι συναλλαγές μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι κομβικής σημασίας και διαδραματίζουν καιρίο ρόλο όσον αφορά το εμπόριο στον εν λόγω τομέα. Σύμφωνα με τα αναλυτικά στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ³⁵, η χώρα μας το 2016 έλαβε μέσω των ενδοκοινοτικών συνδιαλλαγών 79.740 τόνους αλιευτικού προϊόντος, συνολικού κόστους 217 εκατομμυρίων ευρώ, εξαγοντας παράλληλα 11.306 τόνους,

αποφέροντας 59,7 εκατομμύρια, για μια αναλογία περίπου 1 προς 4. Μάλιστα, το 83% της εξαγόμενης ποσότητας τοποθετείται στην κατηγορία των “άλλων ψαριών”, και κρίνοντας από όλες τις σχετικές πληροφορίες που έχουν κατατεθεί στην παρούσα έρευνα, η υπόθεση πως πρόκειται για τσιπούρες (*Sparus aurata*) και λαβράκια (*Dicentrarchus labrax*), έστω στην πλειοψηφία τους, είναι η επικρατούσα.

Κατανάλωση

Η ανάγκη αυξημένων εισαγωγών προϊόντων αλιείας, όπως αυτή διαπιστώθηκε ξεκάθαρα μέσω των ανωτέρω ευρημάτων, είναι μια πραγματικότητα η ανάδειξη της οποίας είναι συνυφασμένη με ένα πλήθος παραγόντων, μερικοί από τους οποίους, βέβαια, έχουν ήδη αναφερθεί σε προηγούμενες σελίδες. Τα πάντα, όμως, κατά κάποιον τρόπο ξεκινούν όχι από την αρχέγονη πηγή προμήθειας της πρώτης ύλης, αλλά από τον βαθμό στον οποίο η κάθε φορά παραγόμενη ποσότητα ικανοποιεί την ζήτηση της αγοράς.

Πίνακας 10: Μέσος όρος μηνιαίας κατανάλωσης ορισμένων ειδών διατροφής, ανά άτομο. ΕΟΠ 1974 ΚΑΙ 2004/5 (ποσότητα σε χιλιόγραμμα).

Πίνακας 11: Μέσος όρος μηνιαίων αγορών για είδη διατροφής, ανά νοικοκυριό. ΕΟΠ 2004/5 (αξία σε ευρώ).

Είδη διατροφής	Μονάδα μέτρησης	ΕΟΠ		Ποσοστιαία μεταβολή 1974 /2004/05 %
		1974	2004/05	
Ρύζι	Χιλιόγραμμα	0,548	0,485	-11,5
Ζυμαρικά	>>	0,695	0,876	26,0
Ψωμί όλων των τύπων	>>	6,765	4,248	-37,2
Κρέας	>>	3,007	4,776	58,8
Ψάρια	>>	1,094	1,385	26,6
Ελαιόλαδο	Λίτρα	1,615	1,952	20,9
Νωπό γάλα	>>	3,206	4,491	40,1
Γιαούρτι	Χιλιόγραμμα	0,372	0,715	92,2
Τυρί	>>	0,985	1,420	44,2
Αυγά	Τεμάχια	15	7	-53,3
Φρούτα	Χιλιόγραμμα	9,148	8,053	-12,0
Πατάτες	>>	3,760	3,731	-0,8
Οσπρία	>>	0,520	0,433	-16,7
Ζάχαρη	>>	1,178	0,755	-35,9

(Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2005).

Είδη διατροφής.....	306,44
Αλεύρι, ψωμί, δημητριακά	40,24
Κρέας	67,66
Ψάρια	25,33
Γαλακτοκομικά προϊόντα και αυγά.....	56,37
Ελαια και λίπη.....	16,84
Φρούτα.....	23,18
Λαχανικά.....	35,38
Ζάχαρη, μαρμελάδα, μέλι, σιρόπια, σοκολάτα και ζαχαρωτά.....	19,8
Λοιπά είδη διατροφής.....	4,14
Καφές, τσάι και κακάο	5,5
Μεταλλικά νερά, αναψυκτικά, χυμοί φρούτων και λαχανικών.....	11,98

(Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2005).

Βάσει των στοιχείων που μας είναι διαθέσιμα, ανάγεται το συμπέρασμα ότι η κατανάλωση των ειδών αλιείας στα Ελληνικά νοικοκυριά φαίνεται να παρουσιάζει μια διαχρονική μικρής μεταβολής ανοδική τάση, που όμως γίνεται αντιληπτή αν απομονώσουμε ορισμένες στιγμές του παρελθόντος, και τις ορίσουμε ως έτη αναφοράς. Συγκεκριμένα, καταμετρώντας σε χιλιόγραμμα (1000 γραμμάρια = 1 κιλό) και στις ποσοστιαίες μεταβολές αυτών ανά το χρόνο, κατά το διάστημα ανάμεσα στο 1974 και την περίοδο 2004 – 2005, αναπτύχθηκε, όπως φαίνεται και στον Πίνακα 11, αύξηση στην μέση κατά άτομο κατανάλωση ιχθυδίων, της τάξης του 26,6%³⁶, με εκτιμώμενο μέσο όρο μηνιαίου κόστους ανά νοικοκυριό τα 25,33 ευρώ³⁷.

Προχωρώντας, και κάνοντας την τελική μας στάση στο 2018, εκεί που σταματά η ενημέρωση των επίσημων στοιχείων, παρατηρείται πως η αντίστοιχη μέση δαπάνη ανά οικογένεια έχει μειωθεί σε σχέση με την περίοδο 2004 – 2005 κατά σχεδόν 5 μονάδες, με την αξία να διαμορφώνεται πλέον στα 20,87 ευρώ³⁸, προφανώς ως απόρροια και της οικονομικής κρίσης των τελευταίων ετών.

Πίνακας 12: Μέση μηνιαία δαπάνη για είδη διατροφής, ανά νοικοκυριό. ΕΟΠ 2017/18 (αξία σε ευρώ).

Είδη διατροφής και μη οينوπνευματώδη ποτά	ΕΟΠ 2018		ΕΟΠ 2017		ΕΟΠ 2018/2017	Διαφορά ποσοστιαίας κατανομής
	Αξία	Κατανομή %	Αξία	Κατανομή %	Μεταβολή αξίας %	
Σύνολο	291,33	100	289,04	100	100	
Αλεύρι, ψωμί, δημητριακά	45,88	15,7	45,24	15,7	1,4	0,0
Κρέας	65,44	22,5	65,25	22,6	0,3	-0,1
Ψάρια	20,87	7,2	20,74	7,2	0,6	0,0
Γαλακτοκομικά προϊόντα και αυγά	47,31	16,2	48,12	16,6	-1,7	-0,4
Έλαια και λίπη	17,01	5,8	17,16	5,9	-0,9	-0,1
Φρούτα	21,81	7,5	20,73	7,2	5,0	0,3
Λαχανικά	36,17	12,4	35,60	12,3	1,6	0,1
Ζάχαρη, μαρμελάδες, μέλι, σιρόπια, σοκολάτα και ζαχαρωτά	15,02	5,2	14,77	5,1	1,7	0,1
Λουτά είδη διατροφής	6,22	2,1	6,2	2,1	0,3	0,0
Καφές, τσάι και κακάο	7,36	2,5	7,13	2,5	3,1	0,0
Μεταλλικά νερά, αναψυκτικά, χυμοί φρούτων και λαχανικών	8,23	2,8	8,08	2,8	1,8	0,0

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2019

Ειδικότερα, η μέση ατομική μηνιαία κατανάλωση αλιευτικών προϊόντων υπολογίζεται ότι ανήλθε για το 2018 στα 768 γραμμάρια³⁹, ποσότητα ελαττωμένη κατά 30% συγκριτικά με το 1974 και κατά 45% σε σχέση με το αντίστοιχο μέγεθος της περιόδου 2004 – 2005. Βέβαια, αναμενόμενα, ο αριθμός των ανθρώπων που διαμένουν σε ένα νοικοκυριό, καθώς και αυτών που απασχολούνται, επηρεάζουν θετικά και με ανάλογο τρόπο την κατανάλωση, αφού η κάθε προσθήκη ατόμου και δη απασχολούμενου αυξάνει και την μέση μηνιαία κατανάλωση και κατ' επέκταση το αντίστοιχο κόστος^{40 41}. Πάντως, σε κάθε περίπτωση, οι κάτοικοι της χώρας προτιμούν στην συντριπτική τους πλειοψηφία να προμηθεύονται φρέσκα, “χύμα” προϊόντα,

περισσότερο από κάθε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ σχετικές έρευνες δείχνουν πως κατά την διαδικασία επιλογής τους κρίσιμη είναι καταρχήν η εμφάνιση, με την τιμή αγοράς να ακολουθεί⁴².

Τέλος, εστιάζοντας στην περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας και την περιοχή της Θεσσαλονίκης, φαίνεται πως η μέση μηνιαία δαπάνη των κατοίκων της πόλης κινείται άνω του επιπέδου που έχει διαμορφωθεί για το σύνολο της χώρας, αφού αυτή τοποθετείται στα 25 ευρώ ανά νοικοκυριό.

Πίνακας 13: Μέσος όρος μηνιαίων αγορών και σε είδος απολαβών των νοικοκυριών κατά Αστικές, Ημιαστικές και Αγροτικές περιοχές και κατά τρόπο κτήσεως. (Αξία σε ευρώ)

	Όλες οι περιοχές	Αστικές περιοχές				Ημιαστικές περιοχές	Αγροτικές περιοχές
		Σύνολο Αστικών περιοχών	Περιφέρεια Πρωτευούσης	Πολοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης	Λοιπές αστικές περιοχές		
Αγαθά και υπηρεσίες		Αξία σε €					
Ψάρια	25.33	25.84	27.91	24.98	23	28.62	21.68
Ψάρια (νωπά, διατηρημένα σε απλή ψύξη ή κατεψυγμένα)	18.84	19.59	21.1	20.38	17.02	20.63	15.29
Ψάρια Α' κατηγορίας	3.61	4.26	5.47	3.74	2.63	3.32	1.62
Ψάρια Β' κατηγορίας	8.01	8.46	8.04	11.62	7.99	9.15	5.83
Ψάρια Γ' κατηγορίας	5.25	4.87	4.82	4.51	5.08	6.17	5.93
Ψάρια κατεψυγμένα (Α', Β' και Γ' κατηγορίας)	1.98	1.99	2.78	0.51	1.33	1.99	1.92
Λοιπά είδη αλιευμάτων (θαλασσινά), νωπά, διατηρημένα σε απλή ψύξη ή κατεψυγμένα	3.41	3.24	3.55	1.93	3.25	4.83	3.13
Λοιπά είδη αλιευμάτων νωπά ή διατηρημένα σε απλή ψύξη	1.5	1.41	1.28	1.52	1.55	2.11	1.44
Είδη αλιευμάτων κατεψυγμένα	1.92	1.84	2.27	0.41	1.7	2.72	1.69
Ψάρια ή λοιπά είδη αλιευμάτων (θαλασσινά) αλίπαστα, σε άλμη, ξηρά, καπνιστά ή σε κονσέρβες	1.49	1.4	1.39	1.55	1.35	1.48	1.83
Αλίπαστα, σε άλμη, ξηρά ή καπνιστά	0.43	0.47	0.57	0.37	0.34	0.52	0.29
Βακαλάος αλίπαστος	1.06	0.94	0.82	1.18	1.01	0.96	1.54
Ψάρια ή άλλα είδη αλιευμάτων (θαλασσινά) σε κονσέρβες και παρασκευάσματά τους	1.58	1.61	1.87	1.11	1.38	1.67	1.43
Ψάρια σε κονσέρβες	1.15	1.22	1.4	0.89	1.06	1.09	0.95
Είδη αλιευμάτων σε κονσέρβες	0.17	0.11	0.12	0.12	0.1	0.35	0.25
Παρασκευάσματα ψαριών και θαλασσινών (χαβιάρι, ταραμάς κλπ.)	0.14	0.13	0.17	0.05	0.08	0.16	0.19
Παρασκευάσματα ψαριών και θαλασσινών (πίτες ψαριού, κροκέτες κλπ.)	0.08	0.1	0.13	0.02	0.08	0.05	0.03
Έτοιμα, προμαγειρευμένα, κατεψυγμένα φαγητά με κύριο συστατικό τα ψάρια ή τα θαλασσινά	0.04	0.05	0.05	0.03	0.06	0.01	0.01

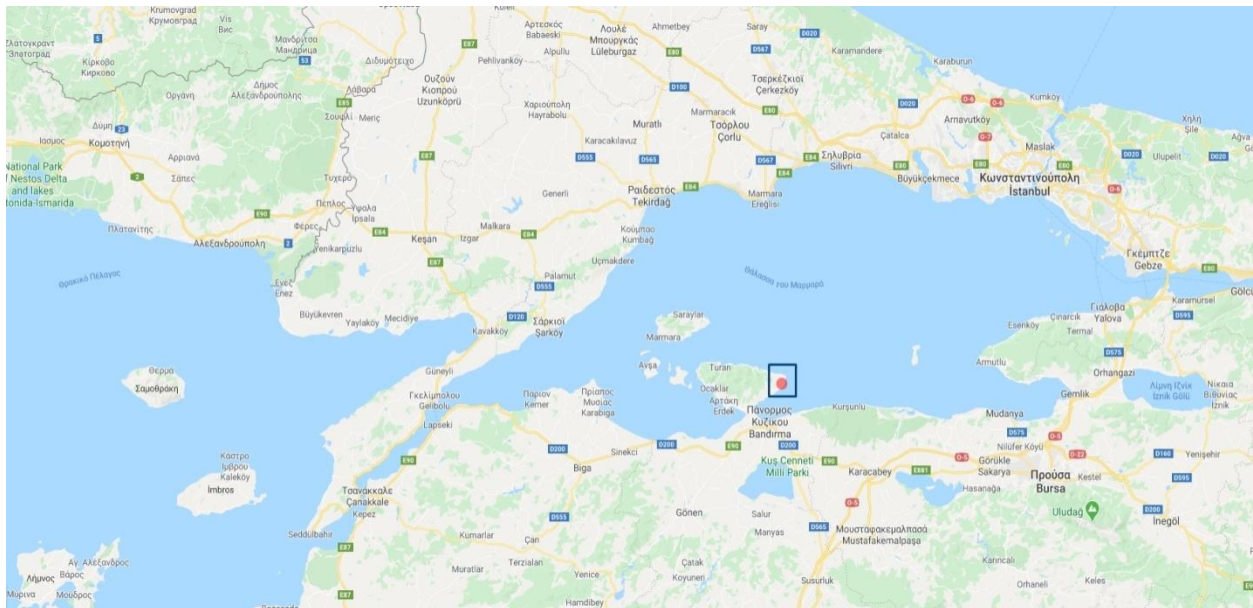
Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2019

V. Μελέτη περίπτωσης: Νέα Μηχανιώνα

Περιγράφοντας τον τόπο

Εξερευνώντας τον χάρτη της Ελλάδας, κινούμενοι στην Κεντρική Μακεδονία μπορούμε να ανακαλύψουμε νότια της Θεσσαλονίκης και κατά μήκος των Ανατολικών ακτών του Θερμαϊκού Κόλπου, την κωμόπολη της Νέας Μηχανιώνας, μιας περιοχής που αριθμεί τουλάχιστον 8775 κατοίκους⁴³ και μεταφέρει περισσότερα από 700 χρόνια ιστορίας, αν αναλογιστούμε ότι οι πρώτες αναφορές σε αυτήν γίνονται τον 14^ο αιώνα⁴⁴, όπου γίνεται λόγος για ένα χωριό του οποίων οι κάτοικοι αποκαλούσαν «Παλιοχώρι». Χωρίς να υπάρχουν, ωστόσο, πολλά στοιχεία γύρω από αυτό, μπορούμε να ισχυριστούμε ότι η ιστορία ξεκινά με την μετοίκηση των ανθρώπων αυτών στην περιοχή που έγινε γνωστή ως Μηχανιώνα, εκεί όπου βρίσκεται σήμερα η Τουρκική Çakilköy.

Εικόνα 7: Ιστορική τοποθεσία Μηχανιώνας της Κυζικηνής Χερσονήσου.

Πηγή: Εκδόσεις Κύζικος - Τα χωριά της Κυζικηνής Χερσονήσου.
(Αποτύπωση των πληροφοριών σε χάρτη Google Maps).

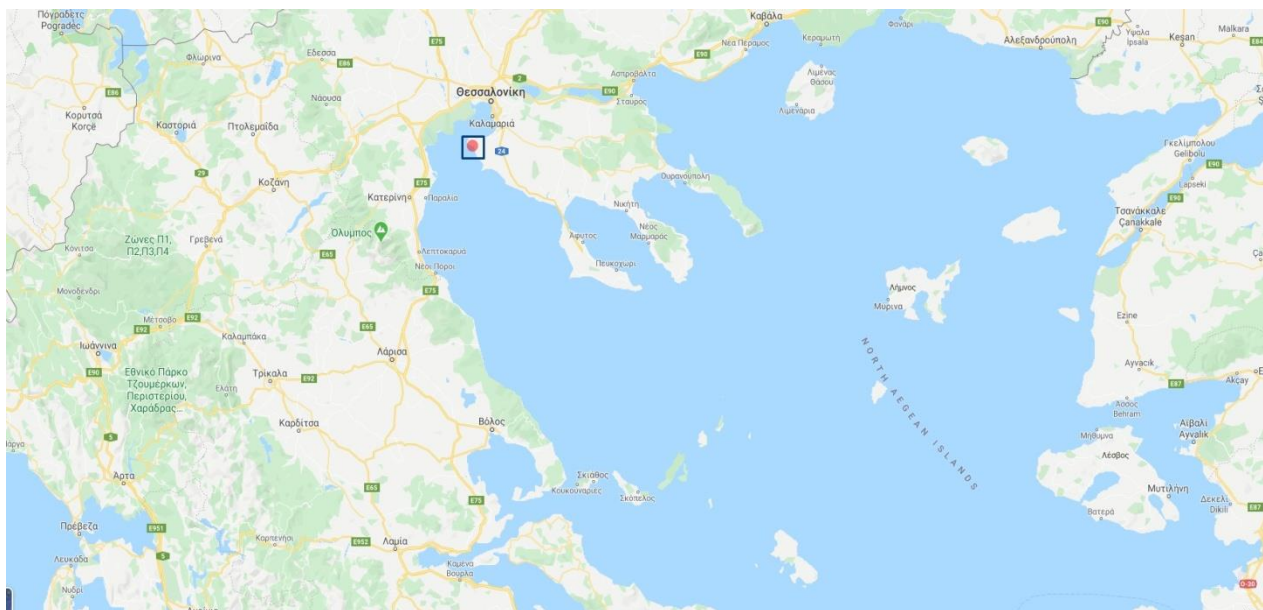
Η παραθαλάσσια αυτή κωμόπολη μετρούσε κατά τις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα γύρω στους 1.600 κατοίκους με τους περισσότερους να ασχολούνται με την αλιεία, όντας ναυτικοί και ψαράδες. Η εγγύτητα τόσο με την Πάνορμο, στο στόμιο της Χερσονήσου, όσο και με την Κωνσταντινούπολη στα βορειοανατολικά της, στην απέναντι πλευρά της Θάλασσας του Μαρμαρά, πρόσφερε σε αυτούς τους ανθρώπους ιδανικά την δυνατότητα εύκολης πρόσβασης σε μεγάλες και πλούσιες αγορές ικανές να απορροφήσουν όχι μόνο το εμπόρευμα που

μετέφεραν, αλλά σε αρκετές περιπτώσεις ακόμα και τους ίδιους, αποτελώντας για πολλούς νέο σημείο αναφοράς για την επιδίωξη μια ακόμα καλύτερης ζωής. Πέραν αυτού, όμως, σημαντική θέση στην οικονομική δραστηριότητα της περιοχής κατείχε και η σηροτροφία, ενώ μια σεβαστή μερίδα του πληθυσμού ασχολούνταν και με την γεωργία και δη την αμπελουργία, παράγοντας κρασιά η ποιότητα των οποίων ήταν ονομαστή και περιζήτητη στην Κωνσταντινούπολη ⁴⁵.

Η Μηχανιώνα της εποχής γνώρισε την πρόοδο και την άνθιση ,με το όνομά της, σύμφωνα με την θεωρία ενός από τους μεγαλύτερους ευεργέτες του τόπου, του ακαδημαϊκού δασκάλου Μαργαρίτη Ευαγγελίδη, να αποτελεί αναφορά σε αυτήν. Σύμφωνα με τα λεγόμενά του, η λέξη «Μηχανιώνα» έχει τις ρίζες στην λέξη *μηχανή*, παραπέμποντας στα μεγάλα και σημαντικά αρχιτεκτονικά έργα που έγιναν στην περιοχή, κατά την περίοδο ακμής της Κυζικηνής Χερσονήσου. Κάτι τέτοιο, ωστόσο, δεν έχει ποτέ επιβεβαιωθεί και οι υποθέσεις περί προέλευσης της ονοματολογίας ποικίλουν.

Όπως, όμως, τα χρονικά της ιστορίας πολλές φορές έχουν επαληθεύσει, αυτήν την ευημερία έμελλε σύντομα να διαδεχθεί ο μαρασμός, και αυτός με την μορφή της προσφυγιάς. Η θεσμοθετημένη διαδικασία ανταλλαγής πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας μετά την Μικρασιατική καταστροφή του 1922, ανάγκασε τους Μηχανιώτες της Κυζίκου να εγκαταλείψουν τον τόπο τους και με ατμόπλοια να μεταφερθούν σε εδάφη της Ελληνικής επικράτειας, ξεκινώντας έτσι ένα ταξίδι από περιοχή σε περιοχή που θα διαρκούσε 6 μήνες, αφού την 1^η Μαΐου 1923 εγκαταστάθηκαν, οριστικά, στην περιοχή που, αναπόφευκτα, ονόμασαν «Νέα Μηχανιώνα» . Σύμφωνα με την κ. Χάκκη, Διευθύντρια του Μορφωτικού και Πολιτιστικού Συλλόγου σήμερα (Σ.Α.Π.1), μια επιτροπή με έδρα την Αθήνα, συστημένη από Μηχανιώτες που ήδη διέμεναν σε αυτήν, αποφάνθηκε, έχοντας γνώση της τοποθεσίας, πως η πατρίδα του σήμερα θα ήταν το καταλληλότερο μέρος για τους ξενιτεμένους, λόγω της ιδανικής γεωμορφολογίας που θα τους επέτρεπε να ξεκινήσουν την ανοικοδόμηση του μέλλοντός τους με τις καλύτερες προϋποθέσεις, έχοντας την δυνατότητα να δραστηριοποιηθούν σε αυτό που γνώριζαν καλά από πριν, την αλιεία.

Εικόνα 8: Τοποθεσία Νέας Μηχανιώνας.

Πηγή: Google Maps.

Κάπως έτσι η ανάκαμψη ήρθε, αργά αλλά σταθερά. Η ίδια Επιτροπή που αποφάσισε την εγκατάστασή τους στην σημερινή τοποθεσία ήταν και αυτή που ανέλαβε τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη της ρυμοτομίας. Ηγέρθησαν προσωρινές πλινθόκτιστες κατοικίες, κατασκευάστηκαν και διατέθηκαν οι πρώτες αλιευτικές βάρκες, και μοιράστηκαν αγροτεμάχια σε ένα πλήθος οικογενειών με κλήρο, λαμβάνοντας υπ' όψη το αριθμό των παιδιών σε καθεμία από αυτές. Έτσι, αν και η αλιεία είχε πάντοτε τον πρώτο λόγο στην προσπάθεια επανεκκίνησης της κοινοτικής οικονομίας, ήταν και η γεωργία, ακόμα και η σηροτροφία, ανάμεσα στις κύριες δραστηριότητες των πρώτων κατοίκων της περιοχής, με την τελευταία ωστόσο να μην καταφέρνει να διατηρηθεί αρκετά στο προσκήνιο, αφού το εμπόδιο της εύρεσης κατάλληλης αγοράς για την μεταπώληση του παραγόμενου μεταξιού ήταν απροσπέλαστο.

Λίγο αργότερα πρόσφυγες και από άλλες περιοχές της Μικράς Ασίας, κυρίως από τα παράλια της, ξεκίνησαν να καταφθάνουν, έχοντας ακολουθήσει και αυτοί παρόμοιες διαδρομές με τους ήδη εγκατεστημένους κατοίκους της, με το κλίμα υποδοχής και συμβίωσης να είναι πάντοτε ειρηνικό και αλληλέγγυο ανά τα χρόνια. Σύντομα, το 1926 η Νέα Μηχανιώνα αποτέλεσε ξεχωριστή κοινότητα, αποδεσμευόμενη διοικητικά από την Επανομή στην οποία υπαγόταν αρχικά η αναξιοποίητη κάποτε έκταση, και 70 χρόνια αργότερα, την 1^η Ιανουαρίου

του 1994, δημιουργείται ο Δήμος Μηχανιώνας, με τον αριθμό των μόνιμων κατοίκων να ξεπερνά τους 5000. Πλέον, τόσο βάση της τελευταίας δημοσκόπησης όσο και της συνεχούς ανοδικής πορείας που ακολουθεί, ο πληθυσμός ξεπερνά τους 8775 σε όρους τοπικής κοινωνίας και τους 10.400 στο σύνολο της δημοτικής κοινότητας, αφού σήμερα και βάση της αναδιαμόρφωσης της οργάνωσης της τοπικής αυτοδιοίκησης μέσω του προγράμματος «Καλλικράτης», η Νέα Μηχανιώνα υπάγεται στον ευρύτερο Δήμο Θερμαϊκού.

Η ανάπτυξη της αλιείας και η ιχθυόσκαλα

Κρίνοντας επί του αποτελέσματος, η επιλογή της επιτροπής να οδηγήσει τους κατατρεγμένους Μικρασιάτες Μηχανιώτες σε μια παραθαλάσσια περιοχή ως νέο τόπο εγκατάστασης, αποτέλεσε το σημείο μηδέν για αυτό που αυτήν την στιγμή θα μπορούσε να περιγραφεί ως ο μεγαλύτερος αλιευτικός στόλος όχι μόνο της Ελλάδας, αλλά των Βαλκανίων⁴⁶. Η συνεχώς ανοδική τάση της αλιευτικής οικονομίας του, τότε, χωριού χάρη στην εξειδίκευση των κατοίκων του, και τη επιδίωξη για τον εκσυγχρονισμό και την βελτιστοποίηση των εργαλείων και μεθόδων παραγωγής, μεταφραζόταν στις καλύτερες μελλοντικές προοπτικές. Αυτή η λογική συνθήκη ήταν αναμενόμενο να μην περάσει απαρατήρητη, με τον Οργανισμό Κεντρικών Αγορών και Αλιείας ΑΕ (Ο.Κ.Α.Α. Α.Ε), ιδρυμένο το 1955 με την επωνυμία «Οργανισμός Κεντρικής Λαχαναγοράς Αθηνών», να κάνει την κίνηση του. Έχοντας κερδίσει με την πάροδο των ετών της εμπιστοσύνη τόσο των παραγωγών, χονδρεμπόρων και λιανεμπόρων, όσο και των πολιτών, ο Ο.Κ.Α.Α. ήδη από το 1970 έχει κεντρίσει το ενδιαφέρον και τελικά προσαρτήσε στις τάξεις του και τους μεσάζοντες της αγοράς νωπού κρέατος, με την επέκταση, ωστόσο, της δραστηριοποίησης της να μην σταματά εκεί. Είναι 2011, όταν ο Οργανισμός απορροφά την Εταιρεία Ανάπτυξης Αλιείας (ΕΤ.ΑΝ.ΑΛ. ΑΕ)⁴⁷, νομικό πρόσωπο υπαγόμενο στην εποπτεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων⁴⁸, και φορέα διοίκησης και διαχείρισης των ιχθυοσκαλών του Δημοσίου (24), με άμεση συνέπεια την μετατροπή και των 11 αλιευτικών αγορών της σε υποκαταστήματά του, ανάμεσα στα οποία βρίσκεται και η αντίστοιχη της Θεσσαλονίκης, οι υποδομές της οποίας έχουν μετακινηθεί ήδη από το 1995 στην Νέα Μηχανιώνα. Η σημασία της κίνησης τόσο της εξαγοράς της ΕΤ.ΑΝ.Α.Λ. από τον Ο.Κ.Α.Α., όσο και της έλευσης της ιχθυόσκαλας στην Νέα Μηχανιώνα, ήταν βαρύνουσας σημασίας αφενός για την αποτελεσματική οργάνωση του επιχειρείν και την δυνατότητα κάλυψης του αναγκαίου κόστους διατήρησης και εκσυγχρονισμού των υποδομών και αφετέρου για τις συνέπειες που αυτή η κίνηση έφερε στην οικονομία της περιοχής. Όπως εξηγεί ο Διευθυντής της ιχθυόσκαλας σήμερα, κ. Δημήτρης Αργυριάδης (Σ.Α.Π. 2), η γέννηση των συγκεκριμένων εγκαταστάσεων δεν συνέβη σε αυτό το, τότε, χωριό. Ο σχεδιασμός του έργου καθόριζε το λιμάνι της Θεσσαλονίκης ως το πρώτο του σπίτι, και την ανάπτυξή του σε μια έκταση 3-4 στρεμμάτων. Αν μπορούμε σήμερα να αξιολογήσουμε την επιτυχία αυτού του πονήματος στην ροή του χρόνου, τότε δύο μεγέθη ίσως δίνουν μια καθαρή εικόνα. Είναι αξιοσημείωτο ότι οι σημερινές εγκαταστάσεις είναι, συγκριτικά με 15 χρόνια πριν, *“τουλάχιστον πέντε φορές μεγαλύτερες”* σύμφωνα με τον κ. Αργυριάδη, αγγίζοντας τα 23 στρέμματα, με τα κτίρια να στεγάζουν την κεντρική ιχθυαγορά, τα γραφεία των συνεργαζόμενων εμπόρων και των διοικητικών στελεχών, αλλά και χώρους στάθμευσης και προσάραξης των αφιζόμενων αλιευτικών σκαφών.

Εικόνα 9: Άποψη της Ιχθυόσκαλας Νέας Μηχανιώνας

Πηγή: Ο Φάρος του Θερμαϊκού, 2016.

Μια τέτοια σταδιακή πρόοδος και εξέλιξη, όμως, δεν θα μπορούσε να μην αποτυπωθεί και σε νούμερα, και συγκεκριμένα αυτά των ισολογισμών της επιχείρησης. Σύμφωνα, λοιπόν, με τα αποτελέσματα χρήσης της ΕΤ.ΑΝ.ΑΛ. για το έτος του 2006, και συνεπώς πριν ακόμα μεταβεί στον έλεγχο του Ο.Κ.Α.Α., η συνολική αξία των πωλήσεων ανέρχεται στα 439.290 ευρώ, ποσό 9% μεγαλύτερο από το αντίστοιχο του 2005⁴⁹. Μια τέτοια αύξηση, όμως, δεν θα μπορούσε να προετοιμάσει κανέναν για την ένταση της κίνησης σήμερα, με επιδόσεις που κατά τα λεγόμενα του κ. Αργυριάδη φτάνουν σε τζίρο τις 300.000 ευρώ ανά ημέρα.

Πίνακας 14: Αποτελέσματα κύκλου εργασιών της ΕΤ.ΑΝ.ΑΛ. Α.Ε το έτος 2006, σε σύγκριση με αυτό του 2005.

ΕΤΑΝΑΛ Α.Ε.

Τυχόν διαφορές οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις

Κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων

	Σημείωση	Ποσά σε €	
		1/1 - 31/12/2006	1/1 - 31/12/2005
Πωλήσεις	6.18	439.290	401.257
Κόστος Πωληθέντων	6.19	(13.226)	(15.687)
Μικτό Κέρδος		426.064	385.570

Πηγή: ΕΤ.ΑΝ.ΑΛ Α.Ε., 2007

Είναι, λοιπόν, ηλίθιο φαινότατο, ότι η επιτυχία του εγχειρήματος είναι αδιαμφισβήτητη, και όλα αυτά μέσα σε ένα περίπλοκο μακροοικονομικό περιβάλλον, που άλλοτε ωθούσε και άλλοτε περιόριζε.

Όπως αναφέρθηκε και στην περιγραφή της πορείας του κλάδου της αλιείας τα τελευταία χρόνια, και δη του Ευρωπαϊκού, η οδηγία περιορισμού της έντασης της δραστηριοποίησης είχε σαν επακόλουθο την μείωση του αλιευτικού στόλου στα κράτη- μέλη, με την Ελλάδα να μην αποτελεί εξαίρεση. Υπό αυτό το πρίσμα, ήταν θέμα χρόνου για τον μεγαλύτερο των Βαλκανίων, αυτόν της Νέας Μηχανιώνας, να πληγεί, πράγμα το οποίο συνέβη. Ωστόσο, κάπου εδώ είναι που συναντάται με περίεργη αντίφαση. Παρ' όλο που η παραγόμενη ποσότητα έχει πράγματι μειωθεί σε σχέση με το 2009, όπως έχουμε ήδη δει, και διατηρείται κατ' αυτόν τον τρόπο, μολονότι η διαφορά έχει ελαττωθεί αισθητά, όπως δείχνουν τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ για την περίοδο 2017 - 2018, δεν παρατηρείται η ίδια τάση και στην αξία του συνολικού εμπορεύματος (βλ. Πίνακας 6).

Συγκεκριμένα, αν και η ποσοστιαία μεταβολή της ποσότητας είναι αρνητική (-0,8%), η αντίστοιχη της αξίας είναι θετική, στο +2,9%. Αυτό, από την μία, προκύπτει χάρη στην άνοδο της παράκτιας αλιείας, που αποτελεί και τον τομέα δραστηριοποίησης του συντριπτικά μεγαλύτερου αριθμού επαγγελματιών⁵⁰, από την άλλη, όμως, παρατηρείται ότι, αν και το τονάζ του αλιεύματος στον υποκλάδο της μέσης αλιείας σημείωσε μια πτώση της τάξης του 3,5%, η πορεία της αξίας δεν ήταν ανάλογη από άποψη μεγέθους (-0,6%). Αυτό το καθεστώς προέκυψε μέσα από την αύξηση των τιμών, δίνοντας μια αίσθηση ευημερίας και ανάπτυξης στην βιομηχανία, κατάσταση την οποία διαπιστώνει και ο Διευθυντής της Ιχθυόσκαλας της περιοχής (Σ.Α.Π. 2), που βλέπει τα έσοδα να κλιμακώνονται διαρκώς. Ωστόσο, η εμπορία κοινών θαλάσσιων πόρων δεν είναι η μόνη πηγή εισροών. Πλέον, όπως ήδη έχει προηγουμένως αναφερθεί, η ιδέα των ιχθυοκαλλιιεργειών έχει κερδίσει πολύ σημαντικό έδαφος, με την Ελλάδα μάλιστα να είναι η μεγαλύτερη Ευρωπαϊκή χώρα - παραγωγός τσιπούρας (*Sparus aurata*) και λαυρακίου (*Dicentrarchus labrax*). Έτσι, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο κ. Αργυριάδης *“η είσοδος των ιχθυοκαλλιιεργειών έχει καταφέρει να ισορροπήσει την ποσότητα του αλιευτικού τονάζ”*, αποτρέποντας, έτσι, την δημιουργία συνθηκών αδυναμίας κάλυψης της ζήτησης, και προκαλώντας, μάλιστα, κατά καιρούς πλεονάσματα μη πωληθέντων ποσοτήτων (Σ.Α.Π 2). Κάπως έτσι, η αγορά καταφέρνει να κινείται με πάρα πολύ καλούς ρυθμούς, παρά της γενικότερες δύσκολες κοινωνικό – οικονομικές συνθήκες.

Μια τέτοια, όμως, τόσο επιτυχημένη πορεία, ίσως να μην μπορούσε ποτέ να επέλθει αν έλειπε μια ζωτικής σημασίας ιδέα. Αυτή της κεντρικής αγοράς. Ένα μέρος όπου *“κάποιος ξέρει ότι μπορεί να βρει αυτό ακριβώς που χρειάζεται”*, και ταυτόχρονα γνωρίζει ότι το κόστος των αγορών του καθορίζεται από τιμές χονδρεμπορίου, μοιάζει να είναι ιδεατό, αφενός για την βέλτιστη δυνατή εξοικονόμηση οικονομικών πόρων, αφετέρου για την αποφυγή του

ενδεχομένου της χρονοβόρας αναζήτησης των επιθυμητών πρώτων υλών σε μια σειρά διαφορετικών καταστημάτων λιανικής, στην περίπτωση που μόνο ένα δεν προσφέρει την πλήρη ζητούμενη ποικιλία, πράγμα πιθανό όταν αναφερόμαστε ,για παράδειγμα, στην προσπάθεια ανεφοδιασμού ενός εστιατορίου. Συνδυάζοντας αυτά τα συγκριτικά πλεονεκτήματα με το καθεστηκός ωράριο της κεντρικής αγοράς, δομημένο ώστε να βοηθά στην διατήρηση της εύρυθμης λειτουργίας κάθε είδους προμηθευόμενης επιχείρησης ξεκινώντας από τις πρώτες μεταμεσονύχτιες ώρες, προκύπτει εύκολα η διαπίστωση ότι αποτελεί το καταλληλότερο μέρος τόσο τους απλούς καταναλωτές και επαγγελματίες όσο για τους παραγωγούς και τους εμπόρους.

Η αλήθεια αυτής της λογικής αντικατοπτρίζεται απόλυτα σε ορισμένα δεδομένα που έχει να παρουσιάσει η Ιχθυόσκαλα της Νέας Μηχανιώνας, και τα οποία είναι ικανά να προασπιστούν την θέση της αναγκαιότητας ύπαρξης και λειτουργίας της. Αρχικά, το βεληνεκές εξυπηρέτησης είναι κάτι που δεν μπορεί να περάσει απαρατήρητο. Κατά τα λεγόμενα του κ. Αργυριάδη, η αγορά για την οποία έχει τεθεί υπεύθυνος αποτελεί το σημείο συνάντησης για ανθρώπους που καταφθάνουν από περιοχές τόσο νότια όσο ο Βόλος, και συνεχίζει να καλύπτει μια έκταση που περιλαμβάνει όλα τα γεωγραφικά διαμερίσματα της Βόρειας Ελλάδας, αγγίζοντας τελικά τόσο τα Βαλκάνια, φτάνοντας σε χώρες όπως η Βουλγαρία και η Ρουμανία, όσο και την Αδριατική και την Ιταλία. Το γεγονός ότι παραμένει διαχρονικά ανταγωνιστική εντός και εκτός συνόρων, έχει οδηγήσει με την πάροδο των ετών όλο και περισσότερες επιχειρήσεις στο να διεκδικήσουν μια θέση ανάμεσα στα εμπορικά σήματα που δραστηριοποιούνται στις εγκαταστάσεις της, με το παρόν να βρίσκει την ιχθυαγορά να στεγάζει περισσότερες από 50 εταιρίες, αλλά και πολλούς αυτόνομους παραγωγούς που επιλέγουν έναν πιο μοναχικό δρόμο προς την επιτυχία. Η ασφάλεια που παρέχει η γνώση ότι το αλιευόμενο εμπόρευμα διοχετεύεται σε ένα μέρος που αποτελεί καθημερινά προορισμό για εκατοντάδες ανθρώπους, από απλούς καταναλωτές και δευτερεύοντες μεσάζοντες λιανοπωλητές, μέχρι επιχειρηματίες εστίασης και βιομηχάνους, αποτελεί ανεκτίμητη αξία και για την απόφαση των εμπόρων και των αλιέων αναφορικά με το πού θα έπρεπε ιδεατά να διατεθεί η παραγωγή τους, αλλά και για όλους τους ενδιαφερόμενους αγοραστές που κινούνται κάθε φορά με την σιγουριά ότι μπορούν να εξασφαλίσουν την ποσότητα που χρειάζονται με το μικρότερο δυνατό κόστος. Η αλληλεπίδραση μεταξύ των δύο αυτών μεταβλητών είναι αυτή που οδηγεί τελικά στην συνεχή αναζωπύρωση του κύκλου κίνησης των πραγμάτων.

Ο δρόμος, ωστόσο, δεν ήταν στρωμένος με ροδοπέταλα, αφού τόσο οι εξελίξεις στον κλάδο όσο και οι επικρατούσες συνθήκες του μακροοικονομικού περιβάλλοντος της ιχθυαγοράς έθεσαν και συνεχίζουν να θέτουν κατά καιρούς δυσκολίες στην επιχειρηματική της δράση. Σύμφωνα με τον Διευθυντή της Ιχθυόσκαλας κ. Δημήτρη Αργυριάδη εντοπίζονται δύο

εξέχοντα διαχρονικά προβλήματα που χρίζουν αντιμετώπισης, μολονότι σε διαφορετικούς χρόνους. Το πρώτο από αυτά δεν είναι άλλο από την υπεραλίευση. Παρ' όλο που οι ιχθυοκαλλιέργειες και οι εισαγωγές έχουν καταφέρει να καλύψουν τις ανάγκες της ζήτησης, την στιγμή που η ένταση της αλιευτικής προσπάθειας έχει ελαττωθεί με Ευρωπαϊκή εντολή, ο αγώνας για την επαναφορά του πληθυσμού της θαλάσσιας πανίδας σε επίπεδα που θα μπορεί να διασφαλίσει και πάλι της βιωσιμότητα της αλιευτικής δραστηριότητας δεν έχει ακόμα τελειώσει. Δεν είναι λίγες οι φορές^{51 52 53} που έχει διαπιστωθεί από τους ελεγκτικούς μηχανισμούς ότι οι παραγωγοί του κλάδου συνεχίζουν να παραβαίνουν τις οδηγίες που τους έχουν δοθεί, και αντ' αυτών επιδίδονται σε αγοραπωλησίες εμπορευμάτων τα βιολογικά χαρακτηριστικά των οποίων (βάρος, μήκος) κινούνται εκτός των επιτρεπόμενων πλαισίων ή καταπατάται η αναπαραγωγική τους περίοδος. Σε κάθε τέτοια περίπτωση την δικαιοδοσία διαχείρισης της κατάστασης κατέχουν μόνο οι εκάστοτε λιμενικές αρχές, οι οποίες έχοντας ως μόνα όπλα την κατάσχεση των παράνομων αλιευμάτων και την επιβολή χρηματικών προστίμων προσπαθούν να αποτρέψουν την παράνομη και παραβατική συμπεριφορά. Όπως αναφέρει ο κ. Αργυριάδης, το μόνο που μπορεί να κάνει η δική τους πλευρά είναι το να "δηλώνουμε την συμπαράστασή μας όπου κληθούμε από το Υπουργείο και να κάνουμε [σε αυτό το πλαίσιο] το καλύτερο που μπορούμε", στις δράσεις που αφορούν στην προστασία του υδάτινου οικοσυστήματος (Σ.Α.Π. 2).

Καθώς, όμως, η κερδοφορία της επιχειρηματικής δράσης της εταιρείας εξαρτάται, όπως προαναφέρθηκε, από την ένταση της αλληλεπίδρασης των παραγωγών και εμπόρων με τους καταναλωτές κάθε είδους, η ευκολία πρόσβασης στις εγκαταστάσεις της ιχθυαγοράς για όλους έχει βαρύνουσα σημασία. Έτσι, υπό αυτήν την οπτική, το γεγονός ότι οι οδικές υποδομές δεν διευκολύνουν την προσέλευση των ενδιαφερόμενων αποτελεί πρόβλημα, και μάλιστα εξέχον. Όπως μας ενημερώνει ο κ. Αργυριάδης (Σ.Α.Π. 2) ο αρχικός σχεδιασμός μεταφοράς της Ιχθυόσκαλας από τον λιμένα της Θεσσαλονίκης στην Νέα Μηχανιώνα προϋπέθετε την αναβάθμιση των υποδομών ενός μέρους της διαδρομής που απαιτείται να διανυθεί για να φτάσει κανείς στις εν λόγω εγκαταστάσεις, απόστασης που αντιστοιχεί στα περίπου 10 τελευταία χιλιόμετρα. 25 χρόνια μετά, τα υπεσχεθέντα δημοτικά έργα δεν έχουν καν ξεκινήσει, και το "φοβερό εμπόδιο", όπως αυτό περιγράφεται, συνεχίζει να υφίσταται, με τις συνέπειες αυτής της κωλυσιεργίας να αποτυπώνονται στους χρόνους που χρειάζονται οι οδηγοί για να προσεγγίσουν τελικά την ιχθυαγορά. Δεν θα ήταν υπερβολή, σύμφωνα με το κ. Αργυριάδη, να εκτιμηθεί ότι στην περίπτωση ενός οχήματος που ξεκινά την πορεία από μια περιοχή 126 χιλιόμετρα μακριά από το κέντρο της Θεσσαλονίκης, όπως η Κοζάνη, ο οδηγός του χρειάζεται να επενδύσει συγκριτικά περισσότερη ώρα για να καταφέρει να βρεθεί τελικά από την συμπρωτεύουσα στην Νέα Μηχανιώνα, περιοχή που απέχει μόλις 31 χιλιόμετρα, ήτοι το ένα τέταρτο της προηγούμενης. Αυτή η κατάσταση πιστεύεται ότι αποθαρρύνει αρκετούς από το να συνεργαστούν με την επιχείρηση, αλλά παρ' όλα αυτά τόσο η στάση του Ο.Κ.Α.Α., ως

κεντρική διοίκηση, όσο και αυτή του Διευθυντή της Ιχθυόσκαλας είναι κάθε άλλο παρά αναμενόμενη αφού στον τομέα της εποικοδομητικής διαμαρτυρίας και της κατάθεσης αιτημάτων για την επίσπευση των απαραίτητων διαδικασιών και, ακολούθως, την εκκίνηση των αναγκαίων οδικών έργων και υποδομών καθοδήγησης παραμένουν σιωπηλοί. Ωστόσο, ίσως αυτή η αντιφατική πραγματικότητα δεν είναι τόσο παράλογη και η σημαντικότητα του προβλήματος δεν τόσο μεγάλη όσο παρουσιάζεται, αφού εν τέλει τα οικονομικά στοιχεία παρουσιάζουν την κερδοφορία να έχει κλιμακωθεί τα τελευταία χρόνια, και εν κατακλείδι την επιχείρηση να έχει αναμφίβολα αντιμετωπίσει επιτυχώς όχι μόνο αυτό, αλλά οποιοδήποτε πρόβλημα φάνηκε πως ήταν ικανό να την επηρεάσει.

Οργάνωση λειτουργίας

Ο Οργανισμός Κεντρικών Αγορών και Αλιείας (Ο.Κ.Α.Α.), όπως είναι γνωστός σήμερα, έχει εξελιχθεί δραματικά από το 1995, όταν αποτελούσε την Κεντρική Λαχαναγορά Αθηνών, σε μια επιχείρηση που εν έτη 2020 έχει επεκτείνει την δραστηριότητα της τόσο στην αγορά νωπών κρεάτων, όσο και σε αυτόν της αλιείας, καθιστώντας τον, πλέον, προμηθευτή-τιτάνα για ένα πολύ μεγάλο εύρος ενδιαφερομένων. Στην πορεία αυτής της εξέλιξης, και με την προσάρτηση και απορρόφηση ολοένα και περισσότερων Κεντρικών Αγορών, προέκυψε εύλογα η ανάγκη για την λήψη σημαντικών αποφάσεων στους τομείς της διοίκησης και της διαχείρισης των πολυάριθμων υποκαταστημάτων ανά την επικράτεια, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την κοινή γραμμή λειτουργίας αυτών και την παράλληλη εφαρμογή προσαρμογών που ενδεχομένως κρίνονται απαραίτητες ανά κλάδο δραστηριοποίησης. Λαμβάνοντας υπ' όψη αυτές τις προϋποθέσεις, το μοντέλο που αποφάνθηκε ως βέλτιστο όρισε την τοποθέτηση ενός Διευθυντή σε κάθε ένα από τα παραρτήματα σε ρόλο υπεύθυνου επόπτη, και την ίδρυση μιας κεντρικής διοίκησης αποτελούμενη από ένα διοικητικό συμβούλιο, επιφορτισμένο με το καθήκον της λήψης των αναγκαίων αποφάσεων για κάθε ένα από τα μέλη της αλυσίδας ξεχωριστά.

Στην επιχειρησιακή πλευρά των πραγμάτων, ο τρόπος δραστηριοποίησης που έχει επιλεγεί από τον ΟΚΑΑ δεν περιλαμβάνει την ανάμειξη της εταιρείας στο διαπροσωπικό εμπόριο. Αντ' αυτού, έχει περιοριστεί στην εκμίσθωση τμημάτων των εγκαταστάσεων, όταν αυτές χρησιμοποιούνται για την στέγαση των ενδιαφερόμενων τρίτων εμπορικών επιχειρήσεων, και στην χορήγηση αδειών για την πραγματοποίηση αγοραπωλησιών έναντι ποσοστών επί των πωλήσεων, διαφορετικής κλίμακας ανά κατηγορία επαγγελματία. Σύμφωνα με τα λεγόμενα του κ. Αργυριάδη, το κοστολόγιο που εφαρμόζει σήμερα η επιχείρηση έχει προταθεί από το διοικητικό συμβούλιό της και εγκριθεί από το ίδια τα Υπουργεία Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων. Συγκεκριμένα, οι αλιείς (ανεξάρτητοι παραγωγοί) υποχρεούνται να προσκομίζουν το 2% του συνολικού τους τζίρου,

ενώ οι λοιποί επαγγελματίες που αποτελούν μεσάζοντες λιανοπωλητές καταβάλλουν τριάντα (30) λεπτά του ευρώ για κάθε τετάρτο που αγοράζεται, ανεξάρτητα από τον βαθμό της πληρότητάς του. Τέλος, το κόστος ενοικίασης των χώρων, όπως άλλωστε και σε κάθε άλλη περίπτωση, εξαρτάται από παράγοντες όπως το μέγεθός του, αλλά και ο χρόνος για τον οποίο ο συμβαλλόμενος τον χρειάζεται στην διάθεσή του, καθώς αυτοί δεν χρησιμοποιούνται μόνο για την στέγαση των εμπορικών επιχειρήσεων (Σ.Α.Π. 2), αφού η οργάνωση εταιρικών εκδηλώσεων (events), η διεξαγωγή τηλεοπτικών γυρισμάτων και η πραγματοποίηση διαφημιστικών φωτογραφήσεων⁵⁴ είναι επιλογές που δεν αποκλείονται, προς την περαιτέρω τόνωση των εισροών.

Συνεισφορά στην κοινωνία

Είναι αδύνατο να γνωρίζει κανείς αν η επιχειρηματική επιτυχία θα συναντούσε τα σημερινά επίπεδα, αν η απόφαση μεταφοράς των εγκαταστάσεων από τον λιμένα της Θεσσαλονίκης στην Νέα Μηχανιώνα δεν συνέβαινε ποτέ, όμως απεναντίας είναι βέβαιο ότι το κύρος και η αξία του ονόματος της Ιχθυόσκαλας είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με τις προοπτικές και τις άφατες υποσχέσεις που έδωσε αυτό το, τότε, χωριό, και την εν τέλει εξέλιξη του στον μεγαλύτερο αλιευτικό στόλο στα Βαλκάνια. Παρ' όλα, δεν πρόκειται για μια μονόπλευρη σχέση, αφού το υποκατάστημα του Ο.Κ.Α.Α. στην, σήμερα, κωμόπολη έχει ανταποδώσει την "χάρη", συνεισφέροντας σε κάθε άλλο παρά αμελητέο βαθμό στην ζωή των κατοίκων της.

Πρώτος και προφανής επηρεαζόμενος τομέας ο οικονομικός. Η παρουσία μιας κεντρικής ιχθυαγοράς, όπου συνέρρεε κόσμος που αριθμούσε δεκάδες ή αργότερα εκατοντάδες ανθρώπους σε καθημερινή βάση, αφενός διευκόλυne στον μέγιστο βαθμό την εύρεση του ενδιαφερόμενου καταναλωτικού κοινού, αφετέρου οδήγησε στην ελαχιστοποίηση ή ακόμα και τον εκμηδενισμό των επιπλέον δαπανών μεταφοράς, που θα προέκυπταν από την αναζήτηση αγοραστών σε περιοχές πέραν των ορίων της κοινότητας. Άμεση συνέπεια αυτού, η διατήρηση της ανταγωνιστικότητας με λογική συνέχεια την δυνατότητα επίτευξης κερδών, συνθήκη που επέτρεψε την διοχέτευση περισσότερου χρήματος στην τοπική αγορά προς όφελος όλων. Ωστόσο οι ελκυστικές προοπτικές που δημιούργησε η Ιχθυόσκαλα δεν έγιναν αντιληπτές μόνο από τους αλιείς της Νέας Μηχανιώνας, αλλά και από τρίτους, εκτός δημοτικών συνόρων, με σκάφη και καταναλωτές να καταφθάνουν από όλο και πιο απομακρυσμένα μέρη, με τους μεν να διεκδικούν ένα μερίδιο του δυνητικά προσφερόμενου κέρδους και τους δε να επιδιώκουν την κατάκτηση της βέλτιστης αναλογίας ποσότητας και τιμής για ίδια χρήση. Το αποτέλεσμα αυτής της συμπεριφοράς η εισροή ακόμα περισσότερου χρήματος στα ταμεία των επαγγελματιών, των νοικοκυριών αλλά και του Δήμου. Όπως περιγράφει και ο κ. Αργυριάδης, μπορούμε να φανταστούμε το εύρος της ενίσχυσης, αν σκεφτούμε ότι τα εκατοντάδες άτομα που επισκέπτονται καθημερινά τις εγκαταστάσεις της επιχείρησης, δεν περιορίζουν την

παρουσία τους μόνο στους χώρους μας, αντιθέτως επιλέγουν να ανεφοδιάζονται με τρόφιμα, καύσιμα ή οποιοδήποτε άλλο είδος ανάγκης μέσω του δικτύου των καταστημάτων που λειτουργούν στην περιοχή, συνεισφέροντας και προάγοντας σε έναν βαθμό την ευρωστία ολόκληρου του πληθυσμού. (Σ.Α.Π 2)

Η ολοένα και αυξανόμενη απήχηση του ονόματος της Ιχθυόσκαλας στις τάξεις των καταναλωτών, αποτέλεσε εύλογα ευκαιρία προς εκμετάλλευση για τις εμπορικές επιχειρήσεις του κλάδου, καταλήγοντας, όπως ήδη αναφέρθηκε, σε ολοένα και περισσότερες, ανά τα χρόνια, να διεκδικήσουν ένα κομμάτι αυτής της πίτας, και την κοινωνία να μην μένει ανεπηρέαστη από αυτές εξελίξεις. Σήμερα οι υποδομές της εταιρείας στεγάζουν τουλάχιστον 50 με 55 ακόμα αντιπροσωπείες, που με την σειρά τους προσφέρουν θέσεις εργασίας σε πολίτες του τόπου, με τις πιθανότητες δημιουργίας ακόμα περισσότερων στο μέλλον να μην αποτελεί ουτοπική υπόθεση. Σύμφωνα με τον κ. Αργυριάδη, αν συνυπολογίσουμε ότι η Ιχθυόσκαλα ως νομικό πρόσωπο απασχολεί σήμερα περίπου 40 ανθρώπους, και το γεγονός ότι το δυναμικό κάθε μιας από τις αλιευτικές επιχειρήσεις κυμαίνεται από 4 έως 5 άτομα, προκύπτει εύκολα ότι ο αριθμός των απασχολούμενων αγγίζει τους 300 (Σ.Α.Π. 2). Ανεξαρτήτως της αναλογίας αυτών που πολιτεύονται στην Νέα Μηχανιώνα, είναι βέβαιο ότι ένα μέρος τους ανήκει στον τοπικό πληθυσμό, με άλλους να έχουν επιλέξει να επενδύσουν στην αγορά ακινήτων της περιοχής για την διαμονή τους, ενώ ορισμένοι συνεχίζουν να μετακινούνται καθημερινά από και προς το μέρος κατοικίας τους, χρησιμοποιώντας όμως σε τακτική βάση το δίκτυο καταστημάτων του τόπου με τρόπο ανάλογο με αυτόν των καταναλωτών της ιχθυαγοράς, όπως περιγράφηκε παραπάνω.

Είναι εύκολα αντιληπτό ότι η δημιουργία συνθηκών που βελτιώνουν το οικονομικό περιβάλλον μιας κοινωνίας, έχει αναπόφευκτα αντίκτυπο στην ποιότητα του τρόπου ζωής των μελών της. Παρ' όλα αυτά η παντελής εξάλειψη των κοινωνικών ανισοτήτων αποτελεί ένα πολύ δύσκολο εγχείρημα, αν όχι ακατόρθωτο, και αποτελεί δείκτη που σαφώς επηρεάζεται ή και εξαρτάται από όλους αυτούς τους παράγοντες που ορίζουν και δύνανται να αναδιαμορφώνουν το οικονομικό καθεστώς που επικρατεί εντός των συνόρων ενός κράτους. Σήμερα, όπως πολλές ακόμα κοινωνίες, ανεξαρτήτως μεγέθους, έχουν αποκτήσει τα δικά τους σημάδια μέσα από τις θεσμοθετημένες δημοσιονομικές ρυθμίσεις των τελευταίων ετών, έτσι και η Νέα Μηχανιώνα δεν αποτελεί κοινωνικοοικονομικό παράδεισο. Η ανισότητα συνεχίζει να υφίσταται, όμως δεν είναι είναι λίγοι τόσο οι μεμονωμένοι κάτοικοι όσο και οι επιχειρήσεις που αλτρουιστικά υποστηρίζουν όσους χρήζουν βοήθειας, με τον Ο.Κ.Α.Α. να μην αποτελεί εξαίρεση, και απεναντίας να *αντιλαμβάνεται την προσφορά στο κοινωνικό σύνολο ως υποχρέωση*⁵⁵. Την στάση αυτή επιβεβαιώνει και ο Διευθυντής του τοπικού παραρτήματος, κ. Αργυριάδης, δηλώνοντας πως, λειτουργώντας είτε αυτοβούλως είτε σε συνεργασία με θεσμούς και ιδρύματα, η συμμετοχή σε τέτοιους είδους δράσεις είναι πλέον μέρος του

προγράμματος. Συγκεκριμένα, δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις όπου αποφασίζεται η δωρεά των πλεοναζόντων - μη πωληθέντων - ποσοτήτων των αλιευμάτων σε οικογένειες με προβλήματα υποσιτισμού, όταν ειδικότερα είναι γνωστό ότι φρέσκο εμπόρευμα πρόκειται να καταφθάσει την επόμενη μέρα στην ιχθυαγορά, ικανό να καλύψει την αναμενόμενη ζήτηση. Πέραν, ωστόσο, της άτυπης αυτής συνεισφοράς, η επικοινωνία με και η υποστήριξη επίσημων κοινωνικών δομών, τοπικών ή μη, είναι επίσης παρούσα με την αποστολή τροφίμων, αλλά και την προσπάθεια κάλυψης οποιουδήποτε άλλου είδους ανάγκης ζητηθεί από τις ομάδες διαχείρισης των αποθεμάτων αυτών, συμπράτοντας με επιχειρήσεις διαφόρων κλάδων, χωρίς ωστόσο αυτό να αποτελεί αυστηρό κριτήριο συμμετοχής.

VI. Συμπεράσματα

Εξερευνώντας το χρονικό των κατοίκων της Μηχανιώνας μέχρι και σήμερα, γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι η αλιευτική δραστηριοποίηση βρισκόταν ανέκαθεν στο επίκεντρο, με την εξειδίκευση σε αυτήν να κρίνει όχι μόνο την επιλογή του τόπου μετεγκατάστασης μετά την Μικρασιατική καταστροφή πριν περίπου έναν αιώνα, αλλά να αποτελεί τελικά οδηγό άνθισης και ευημερίας για τους ανθρώπους της.

Η δυναμική που εμφάνισε η κλαδική οικονομία της περιοχής μέσα στα χρόνια ήταν μάλλον αυτή που οδήγησε την ΕΤ.ΕΝ.ΑΛ, εταιρεία – διαχειρίστρια αρκετών κεντρικών ιχθυαγορών πανελλαδικά, να αναζητήσει την πραγματοποίηση των φιλοδοξιών και στόχων της στο έδαφος της Νέας Μηχανιώνας.

Έτσι, καταλήγοντας, η μεταφορά των υποδομών της Ιχθυόσκαλας Θεσσαλονίκης από τον λιμένα της στο εν λόγω παραθαλάσσιο χωριό, έμελλε όχι μόνο να αποφέρει εκθετική αύξηση στην αξία της επιχείρησης, αλλά και να συνεισφέρει σε κάθε άλλο παρά αμελητέο βαθμό στο οικονομικό και κοινωνικό γίνεσθαι της περιοχής, με τρόπους που ξεπερνούν τα όρια των εταιρικών εγκαταστάσεων, και αγγίζουν κάθε άλλη επιχείρηση, νοικοκυριό και ανεξάρτητες δομές.

VII. Βιβλιογραφία

- ¹ Στεργίου Κ., Τσίκληρας Α., *Αλιευτική βιολογία και αλιεία*, 2015, σελ. 12. Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Εκδόσεις Κάλλιπος. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <http://hdl.handle.net/11419/2685> Ανακτήθηκε στις 18 Μαρτίου 2020.
- ² British Library, *Fishing from the Earliest Times: A very brief history*, 2015. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://blogs.bl.uk/science/2015/06/fishing-from-the-earliest-times.html>. Ανακτήθηκε στις 22 Μαρτίου 2020.
- ³ Live Science, *World's Oldest Fish Hooks Show Early Humans Fished Deep Sea*, 2011. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.livescience.com/17186-oldest-fish-hooks-early-humans.html>. Ανακτήθηκε στις 22 Μαρτίου 2020.
- ⁴ National Oceanic and Atmospheric Administration - U.S. Department of Commerce, *"A Brief History of the Groundfishing Industry of New England"*, 2019. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.fisheries.noaa.gov/new-england-mid-atlantic/commercial-fishing/brief-history-groundfishing-industry-new-england>. Ανακτήθηκε στις 23 Μαρτίου 2020.
- ⁵ *Αλιευτική βιολογία και αλιεία*, Στεργίου Κ., Τσίκληρας Α., 2015, σελ. 12. Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Εκδόσεις Κάλλιπος. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <http://hdl.handle.net/11419/2685> Ανακτήθηκε στις 18 Μαρτίου 2020.
- ⁶ Μαύρος Γ., Πάσσαρη Ε. κ.α, *Η αλιεία στην Ελλάδα, τα αλιευτικά σκάφη και εργαλεία, η νομοθεσία και οι επιπτώσεις στο περιβάλλον*, 2012, σελ. 2 [Ερευνητική Εργασία]. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: http://gym-koyfon.kyk.sch.gr/autosch/joomla15/images/docs/ereynitiki_a%20tetramino_2011-2012.pdf. Ανακτήθηκε στις 18 Μαρτίου 2020.
- ⁷ *Αλιευτική βιολογία και αλιεία*, Στεργίου Κ., Τσίκληρας Α., 2015, σελ. 83-84. Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Εκδόσεις Κάλλιπος. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <http://hdl.handle.net/11419/2685> Ανακτήθηκε στις 18 Μαρτίου 2020.
- ⁸ Our World in Data, *Seafood Production - How is our seafood produced*, Section's part 1, 2020. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://ourworldindata.org/seafood-production>. Ανακτήθηκε στις 25 Μαρτίου 2020.

⁹ Our World in Data, *Seafood Production - How is our seafood produced*, Section's part 2, 2020. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://ourworldindata.org/seafood-production>. Ανακτήθηκε στις 25 Μαρτίου 2020.

¹⁰ Environmental Defense Fund, *Overfishing: The most serious threat to our oceans*. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.edf.org/oceans/overfishing-most-serious-threat-our-oceans>. Ανακτήθηκε στις 27 Μαρτίου 2020.

¹¹ World Wildlife Foundation, *Overfishing - Overview*. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.worldwildlife.org/threats/overfishing>. Ανακτήθηκε στις 27 Μαρτίου 2020.

¹² The World Counts, *Global Challenges*, 2020. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.theworldcounts.com/challenges/planet-earth/oceans/overfishing-statistics>. Ανακτήθηκε στις 27 Μαρτίου 2020.

¹³ *Αλιευτική βιολογία και αλιεία*, Στεργίου Κ., Τσίκληρας Α., 2015, σελ. 72. Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Εκδόσεις Κάλλιπος. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <http://hdl.handle.net/11419/2685> Ανακτήθηκε στις 2 Μαΐου 2020.

¹⁴ European Parliament, *The Common Fisheries Policy: Origins and Development*, 2019, Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/114/the-common-fisheries-policy-origins-and-development>. Ανακτήθηκε στις 25 Απριλίου 2020.

¹⁵ Ευρωπαϊκή Στατιστική Αρχή (Eurostat), *Fisheries - Main Tables – Fishing Fleet, Number of Vessels (tag00116)*, 2020. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/fisheries/data/main-tables>. Ανακτήθηκε στις 27 Μαρτίου 2020.

¹⁶ Ευρωπαϊκή Στατιστική Αρχή (Eurostat), *Fisheries - Main Tables – Fishing Fleet, total tonnage (tag00083)*, 2020. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/fisheries/data/main-tables>. Ανακτήθηκε στις 27 Μαρτίου 2020.

¹⁷ Μηχανή του Χρόνου, *Πόσα νησιά έχει η Ελλάδα; Σε ποιά θέση κατατάσσεται με βάση το μήκος των ακτογραμμών της;* Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.mixanitouxronou.gr/posanisia-echei-i-ellada-se-poia-thesi-katatassetai-stin-pagkosmia-katataxi-me-vasi-to-mikos-tis-aktogrammis-tis/>. Ανακτήθηκε στις 4 Μαΐου 2020.

¹⁸ Πρεσβέλου Κ., *Ασφάλεια και λιμένες: Η εφαρμογή του ISPS Code (International Ship and Port Facility Security) στην αντιμετώπιση της πειρατείας και των εκνόμων ενεργειών*, 2010, σελ. 10 [Διπλωματική εργασία]. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο:

https://www.ekdd.gr/ekdda/files/ergasies_esta/T3/030/10241.pdf. Ανακτήθηκε στις 4 Μαΐου 2020.

¹⁹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, *Ελλάδα*, σελ. 1. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: https://ec.europa.eu/fisheries/sites/fisheries/files/docs/body/op-greece-fact-sheet_el.pdf. Ανακτήθηκε στις 19 Μαρτίου 2020.

²⁰ Ελληνική Στατιστική Αρχή, *02.Μέση ετήσια απασχόληση, ποσότητα και αξία αλιευμάτων κατά τύπο αλιευτικού εργαλείου*, 2018. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SPA03/->. Ανακτήθηκε στις 10 Μαΐου 2020.

²¹ Ευρωπαϊκή Στατιστική Αρχή (Eurostat), *Fisheries – Database - Fishing fleet by engine by age, length and gross tonnage*, 2019. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο:

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/fisheries/data/database>. Ανακτήθηκε στις 27 Μαρτίου 2020.

²² Ελληνική Στατιστική Αρχή, *Έρευνα Θαλάσσιας Αλιείας με Μηχανοκίνητα Σκάφη: Έτος 2018*, 2019, σελ. 1. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο:

<https://www.statistics.gr/documents/20181/cd788130-d5fa-2d1e-a7db-2794a9980f28>.

Ανακτήθηκε στις 18 Μαρτίου 2020.

²³ Ευρωπαϊκή Στατιστική Αρχή (Eurostat), *Statistics Explained - Fishery Statistics, Fisheries Production: Catches and Aquaculture – Five Member States produced about three-quarters of the EU's aquaculture output volume and value*, 2020. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο:

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Fishery_statistics. Ανακτήθηκε στις 19 Μαρτίου 2020

²⁴ Σύνδεσμος Ελληνικών Θαλασσοκαλλιεργειών (ΣΕΘ), *Ετήσια Έκθεση ΣΕΘ 2019*, 2020, σελ. 10. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο:

[https://www.fgm.com.gr/uploads/file/FGM_19_GR_WEB_Spreads\(4\).pdf](https://www.fgm.com.gr/uploads/file/FGM_19_GR_WEB_Spreads(4).pdf). Ανακτήθηκε στις 9 Μαΐου 2020.

²⁵ Ελληνική Στατιστική Αρχή, *Υδατοκαλλιέργειες Infographic, 2018, 2020*. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.statistics.gr/el/infographic-aquaculture-2018>. Ανακτήθηκε στις 5 Μαΐου 2020.

²⁶ Σύνδεσμος Ελληνικών Θαλασσοκαλλιιεργειών (ΣΕΘ), *Ετήσια Έκθεση ΣΕΘ 2019, 2020*, σελ. 11. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: [https://www.fgm.com.gr/uploads/file/FGM_19_GR_WEB_Spreads\(4\).pdf](https://www.fgm.com.gr/uploads/file/FGM_19_GR_WEB_Spreads(4).pdf). Ανακτήθηκε στις 9 Μαΐου 2020.

²⁷ Ευρωπαϊκή Στατιστική Αρχή (Eurostat), *Statistics Explained - Fishery Statistics, Fisheries Production: Catches and Aquaculture – A high degree of country specialization within EU, 2020*. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Fishery_statistics. Ανακτήθηκε στις 19 Μαρτίου 2020.

²⁸ Ελληνική Στατιστική Αρχή, *Έρευνα Ιχθυοκαλλιιεργειών: 2018, 2020*, σελ. 1. Διαθέσιμο ηλεκτρονικά στο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SPA06/->. Ανακτήθηκε στις 14 Μαΐου 2020.

²⁹ Ελληνική Στατιστική Αρχή, *Έρευνα Ιχθυοκαλλιιεργειών: 2018, 2020*, σελ.3. Διαθέσιμο ηλεκτρονικά στο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SPA06/->. Ανακτήθηκε στις 14 Μαΐου 2020.

³⁰ Σύνδεσμος Ελληνικών Θαλασσοκαλλιιεργειών (ΣΕΘ), *Ετήσια Έκθεση ΣΕΘ 2019, 2020*, σελ. 15. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: [https://www.fgm.com.gr/uploads/file/FGM_19_GR_WEB_Spreads\(4\).pdf](https://www.fgm.com.gr/uploads/file/FGM_19_GR_WEB_Spreads(4).pdf). Ανακτήθηκε στις 9 Μαΐου 2020.

³¹ Insider.gr, *Τι εισάγει και τι εξάγει περισσότερο η Ελλάδα;*, 2019. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.insider.gr/eidiseis/oikonomia/107945/ti-eisagei-kai-ti-exagei-perissotero-i-ellada>. Ανακτήθηκε στις 16 Μαΐου 2020.

³² Ελληνική Στατιστική Αρχή, *Εξωτερικό Εμπόριο/ Μαρτίου 2020 – 12.Εισαγωγές - Αφίξεις, Εξαγωγές - Αποστολές και Εμπόρικό Ισοζύγιο, με διάκριση Ενδοκοινοτικού Εμπορίου και Εμπορίου με Τρίτες Χώρες, σε Αξία και Ποσότητα (Προσωρινά Στοιχεία) (Ιανουαρίου 2004 - Μαρτίου 2020)*, 2020. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFC02/->. Ανακτήθηκε στις 16 Μαΐου 2020.

³³ The Observatory of Economic Complexity, *Greece*, 2020. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://oec.world/en/profile/country/grc/>. Ανακτήθηκε στις 16 Μαΐου 2020.

³⁴ Σύνδεσμος Ελληνικών Θαλασσοκαλλιέργειών, *ελληνική υδατοκαλλιέργεια 2019, 2020*, σελ. 26. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: [https://www.fgm.com.gr/uploads/file/FGM_19_GR_WEB_Spreads\(4\).pdf](https://www.fgm.com.gr/uploads/file/FGM_19_GR_WEB_Spreads(4).pdf). Ανακτήθηκε στις 15 Μαΐου 2020.

³⁵ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Στοιχεία και αριθμοί για την κοινή αλιευτική πολιτική*, 2018, σελ 37 – 40. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/08d4994e-4446-11e8-a9f4-01aa75ed71a1/language-el>. Ανακτήθηκε στις 16 Μαΐου 2020.

³⁶ Ελληνική Στατιστική Αρχή, *Οικογενειακοί Προϋπολογισμοί (ΕΟΠ)/2004., Δελτίο Τύπου - 07. Κατανάλωση Ορισμένων Ειδών Διατροφής*, 2006, σελ. 5. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFA01/>-. Ανακτήθηκε στις 20 Μαΐου 2020.

³⁷ Ελληνική Στατιστική Αρχή, *Οικογενειακοί Προϋπολογισμοί (ΕΟΠ)/2004., Δελτίο Τύπου - 1. Παρουσίαση και ανάλυση αποτελεσμάτων*, 2005, σελ. 5. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFA01/>-. Ανακτήθηκε στις 20 Μαΐου 2020.

³⁸ Ελληνική Στατιστική Αρχή, *Οικογενειακοί Προϋπολογισμοί (από 2008 και μετά)/2018, Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών*, 2019, σελ. 17. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFA05/2018>. Ανακτήθηκε στις 20 Μαΐου 2020.

³⁹ Ελληνική Στατιστική Αρχή, *Οικογενειακοί Προϋπολογισμοί (από 2008 και μετά)/2018, 2.10. Μέσος όρος μηνιαίων ποσοτήτων ορισμένων ειδών (τροφίμων και καυσίμων) που αποκτήθηκαν από τα νοικοκυρία κατά νοικοκυρίο, άτομο και κατά τρόπο κτήσεως. Σύνολο χώρας*, 2019. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFA05/2018>. Ανακτήθηκε στις 20 Μαΐου 2020.

⁴⁰ Ελληνική Στατιστική Αρχή, *Οικογενειακοί Προϋπολογισμοί (από 2008 και μετά)/2018, 2.05. Μέσος όρος μηνιαίων ποσοτήτων ορισμένων ειδών (τροφίμων και καυσίμων) που αποκτήθηκαν από τα νοικοκυρία ανάλογα με την σύνθεση του νοικοκυριού και κατά τρόπο κτήσεως*, 2019. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFA05/2018>. Ανακτήθηκε στις 20 Μαΐου 2020.

⁴¹ Ελληνική Στατιστική Αρχή, *Οικογενειακοί Προϋπολογισμοί (από 2008 και μετά)/2018, 2.08. Μέσος όρος μηνιαίων ποσοτήτων ορισμένων ειδών (τροφίμων και καυσίμων) που αποκτήθηκαν από τα νοικοκυριά ανάλογα με την οικονομική κατάσταση των μελών του νοικοκυριού και κατά τρόπο κτήσεως*, 2019. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFA05/2018>. Ανακτήθηκε στις 20 Μαΐου 2020.

⁴² Ypaithros.gr, *Οι χώρες με παράδοση στην αλιεία έχουν την συχνότερη κατανάλωση ψαριών*, 2019. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.ypaithros.gr/xores-me-paradosi-alieia/>. Ανακτήθηκε στις 20 Μαΐου 2020.

⁴³ Thermaikos.news, *Ιστορικά στοιχεία του Δήμου Θερμαϊκού*. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://thermaikos.news/dimos-thermaikou-istoria/>. Ανακτήθηκε στις 31 Μαρτίου 2020

⁴⁴ Σταματόπουλος Δ., *Μηχανιώνα*, 2002, Κεφ. 1. Εγκυκλοπαίδεια Μείζονος Ελληνισμού. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <http://www.emg.gr/asiaminor/forms/fLemmaBodyExtended.aspx?lemmaID=5331>. Ανακτήθηκε στις 31 Μαρτίου 2020.

⁴⁵ Κουζινόπουλος Σ., *Ταξίδι νοερό στην Μηχανιώνα της Κυζίκου*, 2012, Φάρος του Θερμαϊκού. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: http://farosthermaikou.blogspot.com/2012/01/blog-post_7619.html. Ανακτήθηκε στις 31 Μαρτίου 2020

⁴⁶ Typosthes.gr, *Θεσσαλονίκη: Οι ψαράδες της Ν. Μηχανιώνας ετοιμάζονται για το πολύμηνο ταξίδι τους*, 2018. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: https://www.typosthes.gr/thessaloniki/165172_thessaloniki-oi-psarades-tis-n-mihanionas-etoimazontai-gia-polymino-taxidi-toys. Ανακτήθηκε στις 4 Απριλίου 2020.

⁴⁷ Οργανισμός Κεντρικών Αγορών και Αλιείας, *Ιστορία*. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.okaa.gr/gr/organismos/istoria/>. Ανακτήθηκε στις 5 Απριλίου 2020.

⁴⁸ Ελληνικό Κοινοβούλιο - Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, *Οργανισμοί, Φορείς και Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες, που υπάγονται στην εποπτεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και επιβαρύνουν τον Κρατικό Προϋπολογισμό*, 2010, σελ. 1. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/67715b2c-ec81-4f0c-ad6a-476a34d732bd/7139690.pdf>. Ανακτήθηκε στις 5 Απριλίου 2020.

⁴⁹ ΕΤ.ΑΝ.ΑΛ. Α.Ε., *Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2006, 2007*, σελ. 3. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://docplayer.gr/5721157-Etanal-a-e-etairia-anaptyxis-alieias.html>. Ανακτήθηκε στις 6 Απριλίου 2020.

⁵⁰ Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, *Ελλάδα*, σελ. 1. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: https://ec.europa.eu/fisheries/sites/fisheries/files/docs/body/op-greece-fact-sheet_el.pdf. Ανακτήθηκε στις 19 Μαρτίου 2020.

⁵¹ Boatfishing.gr, *Κατάσχεση αλιευμάτων – ξιφία στην Νέα Μηχανιώνα*, 2019. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.boatfishing.gr/kataschesi-alieymaton-xifia-sti-nea-michaniona/>. Ανακτήθηκε στις 11 Απριλίου 2020

⁵² Voria.gr, *Αλίευσαν παράνομα 107 κιλά όστρακα – Συλλήψεις στην Νέα Μηχανιώνα*, 2018. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.voria.gr/article/aliefsan-paranoma-107-kila-ostraka--sillipsis-sti-nea-michaniona>. Ανακτήθηκε στις 11 Απριλίου 2020.

⁵³ Voria.gr, *Κατασχέθηκαν 360 κιλά κουτσομούρες στη Νέα Μηχανιώνα*, 2019. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.voria.gr/article/kataschethikan-360-kila-koutsomoures-sti-nea-michaniona>. Ανακτήθηκε στις 11 Απριλίου 2020.

⁵⁴ ΟΚΑΑ, *Μισθώσεις*. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.okaa.gr/gr/organismos/oi-upiresies-mas/misthoseis/>. Ανακτήθηκε στις 15 Απριλίου 2020

⁵⁵ ΟΚΑΑ, *Εταιρική – Κοινωνική Ευθύνη*. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.okaa.gr/gr/organismos/etairiki-koinoniki-euthuni/>. Ανακτήθηκε στις 20 Απριλίου 2020.

Πίνακες , Διαγράμματα & Εικόνες

Πίνακες

Πίνακας 1: *Αλιευτική βιολογία και αλιεία*, 2015, σελ. 84. Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Εκδόσεις Κάλλιπος. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <http://hdl.handle.net/11419/2685>. Ανακτήθηκε στις 2 Μαΐου 2020.

Πίνακας 2: Ευρωπαϊκή Στατιστική Αρχή (Eurostat), *Fisheries - Database – Catches by Fishing Area – major fishing areas*, 2020. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/fisheries/data/database>. Ανακτήθηκε στις 27 Μαρτίου 2020.

Πίνακας 3: Ευρωπαϊκή Στατιστική Αρχή (Eurostat), *Fisheries – Main Tables – Fishing Fleet, Number of Vessels (tag00116)*, 2020. Διαθέσιμο ηλεκτρονικά στο: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/fisheries/data/main-tables>. Ανακτήθηκε στις 27 Μαρτίου 2020.

Πίνακας 4: Ευρωπαϊκή Στατιστική Αρχή (Eurostat), *Fisheries – Main Tables – Fishing Fleet, total tonnage (tag00083)*, 2020. Διαθέσιμο ηλεκτρονικά στο: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/fisheries/data/main-tables>. Ανακτήθηκε στις 27 Μαρτίου 2020.

Πίνακας 5: Ελληνική Στατιστική Αρχή, *Έρευνα Θάλασσης Αλιείας με Μηχανοκίνητα Σκάφη: Έτος 2018*, 2019, σελ. 1. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.statistics.gr/documents/20181/cd788130-d5fa-2d1e-a7db-2794a9980f28>. Ανακτήθηκε στις 18 Μαρτίου 2020.

Πίνακας 6: Ελληνική Στατιστική Αρχή, *Έρευνα Θάλασσης Αλιείας με Μηχανοκίνητα Σκάφη: Έτος 2018*, 2019, σελ. 2. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.statistics.gr/documents/20181/cd788130-d5fa-2d1e-a7db-2794a9980f28>. Ανακτήθηκε στις 18 Μαρτίου 2020.

Πίνακας 7: Σύνδεσμος Ελληνικών Θαλασσοκαλλιεργείων (ΣΕΘ), *Ετήσια Έκθεση ΣΕΘ 2019, 2020*, σελ. 12. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: [https://www.fgm.com.gr/uploads/file/FGM_19_GR_WEB_Spreads\(4\).pdf](https://www.fgm.com.gr/uploads/file/FGM_19_GR_WEB_Spreads(4).pdf). Ανακτήθηκε στις 9 Μαΐου 2020.

Πίνακας 8: Ελληνική Στατιστική Αρχή, *Έρευνα Ιχθυοκαλλιεργείων: 2018, 2020*, σελ. 1. Διαθέσιμο ηλεκτρονικά στο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SPA06/->. Ανακτήθηκε στις 14 Μαΐου 2020.

Πίνακας 9: Ελληνική Στατιστική Αρχή, *Εξωτερικό Εμπόριο/ Μαρτίου 2020 – 12.Εισαγωγές - Αφίξεις, Εξαγωγές - Αποστολές και Εμπόρικό Ισοζύγιο, με διάκριση Ενδοκοινοτικού Εμπορίου και Εμπορίου με Τρίτες Χώρες, σε Αξία και Ποσότητα (Προσωρινά Στοιχεία) (Ιανουαρίου 2004 - Μαρτίου 2020)*, 2020. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFC02/->. Ανακτήθηκε στις 16 Μαΐου 2020.

Πίνακας 10: Ελληνική Στατιστική Αρχή, *Οικογενειακοί Προϋπολογισμοί (ΕΟΠ)/2004., Δελτίο Τύπου - 07. Κατανάλωση Ορισμένων Ειδών Διατροφής*, 2006, σελ. 5. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFA01/->. Ανακτήθηκε στις 20 Μαΐου 2020.

Πίνακας 11: Ελληνική Στατιστική Αρχή, *Οικογενειακοί Προϋπολογισμοί (ΕΟΠ)/2004., Δελτίο Τύπου - 1. Παρουσίαση και ανάλυση αποτελεσμάτων*, 2005, σελ. 5. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFA01/->. Ανακτήθηκε στις 20 Μαΐου 2020.

Πίνακας 12: Ελληνική Στατιστική Αρχή, *Οικογενειακοί Προϋπολογισμοί (από 2008 και μετά)/2018, Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών*, 2019, σελ. 17. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFA05/2018>. Ανακτήθηκε στις 20 Μαΐου 2020.

Πίνακας 14: ΕΤ.ΑΝ.ΑΛ. Α.Ε., *Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2006, 2007*, σελ. 3. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://docplayer.gr/5721157-Etanal-a-e-etairia-anaptyxis-alieias.html>. Ανακτήθηκε στις 6 Απριλίου 2020.

Διαγράμματα

Διάγραμμα 1: Our World in Data, *Seafood Production - How is our seafood produced*, Section's part 1, 2020. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://ourworldindata.org/seafood-production>. Ανακτήθηκε στις 25 Μαρτίου 2020.

Διάγραμμα 2: Our World in Data, *Seafood Production - How is our seafood produced*, Section's part 2, 2020. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://ourworldindata.org/seafood-production>. Ανακτήθηκε στις 25 Μαρτίου 2020.

Διάγραμμα 3: Our World in Data, *Seafood production - What share of fish stocks are overexploited?*, 2020. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://ourworldindata.org/seafood-production>. Ανακτήθηκε στις 27 Μαρτίου 2020.

Διάγραμμα 4: Ευρωπαϊκή Στατιστική Αρχή (Eurostat), *Fisheries - Main Tables – Fishing Fleet, total tonnage (tag00083)*, 2020. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tag00083/default/bar?lang=en>. Ανακτήθηκε στις 28 Μαρτίου 2020.

Διάγραμμα 5: Ελληνική Στατιστική Αρχή, *Έρευνα Θάλασσιας Αλιείας με Μηχανοκίνητα Σκάφη: Έτος 2018, 2019*, σελ. 2. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.statistics.gr/documents/20181/cd788130-d5fa-2d1e-a7db-2794a9980f28>. Ανακτήθηκε στις 18 Μαρτίου 2020.

Διάγραμμα 6: Ευρωπαϊκή Στατιστική Αρχή (Eurostat), *Statistics Explained - Fishery Statistics, Fisheries Production: Catches and Aquaculture*, 2020. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Fishery_statistics. Ανακτήθηκε στις 19 Μαρτίου 2020

Διάγραμμα 7: Σύνδεσμος Ελληνικών Θαλασσοκαλλιεργειών (ΣΕΘ), *Ετήσια Έκθεση ΣΕΘ 2019, 2020*, σελ. 10. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: [https://www.fgm.com.gr/uploads/file/FGM_19_GR_WEB_Spreads\(4\).pdf](https://www.fgm.com.gr/uploads/file/FGM_19_GR_WEB_Spreads(4).pdf). Ανακτήθηκε στις 9 Μαΐου 2020.

Διάγραμμα 8: The Observatory of Economic Complexity, *Greece*, 2020. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://oec.world/en/profile/country/grc/>. Ανακτήθηκε στις 16 Μαΐου 2020.

Ευρωπαϊκή Στατιστική Αρχή (Eurostat), *Fisheries - Main Tables – Production from aquaculture excluding hatcheries and nurseries (from 2008 onwards)*. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tag00075&plugin=1>. Ανακτήθηκε στις 18 Μαρτίου 2020.

Εικόνες

Εικόνες 1 - 3: Ενδεικτική μορφή αλιευτικών σκαφών παράκτιας, μέσης και βιομηχανοποιημένης αλιείας.

Πειραϊκό Κύμα, παράκτια αλιεία. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://bit.ly/2We9YAV>. Ανακτήθηκε στις 1 Μαΐου 2020.

Archipelagos Institute of Marine Conservation, *Θησαυρός η θάλασσα του Αγίου Όρους για τους παράνομους αλιείς*, 2014. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://archipelago.gr/thisavros-i-thalassa-tou-agiou-orous-gia-tous-paranomous-aliis/>. Ανακτήθηκε στις 1 Μαΐου 2020.

Donegal News, *Activities of super trawlers must be monitored*, 2015. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://donegalnews.com/2015/11/activities-of-foreign-super-trawlers-must-be-monitored/>. Ανακτήθηκε στις 1 Μαΐου 2020.

Εικόνα 4: Dreamstime. Διαθέσιμο ηλεκτρονικά στο: <https://bit.ly/3b04ijt>. Ανακτήθηκε στις 4 Μαΐου 2020.

Εικόνα 5: Voria.gr, *WWF: ΝΕΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟΣΤΗΝ ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ, ΜΕΣΟΓΕΙΟ*, 2016. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.voria.gr/article/wwf-neo-kefaleo-stin-ipefthini-ichthiokalliergia-se-ellada-mesogio>. Ανακτήθηκε στις 14 Μαΐου 2020.

Εικόνα 6: Σύνδεσμος Ελληνικών Θαλασσοκαλλιεργειών, *ελληνική υδατοκαλλιέργεια 2019, 2020*, σελ. 26. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: [https://www.fgm.com.gr/uploads/file/FGM_19_GR_WEB_Spreads\(4\).pdf](https://www.fgm.com.gr/uploads/file/FGM_19_GR_WEB_Spreads(4).pdf). Ανακτήθηκε στις 15 Μαΐου 2020.

Εικόνα 7: Εκδόσεις Κύζικος, *Τα χωριά της Κυζικηνής Χερσονήσου*. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: <https://www.kyzikos.gr/h-kyzikos/ta-choria-tis-kyzikinis-chersonisoy/>. Ανακτήθηκε στις 1 Απριλίου 2020.

Εικόνα 8: Google Maps, 2020.

Εικόνα 9: Ο Φάρος του Θερμαϊκού, *Ενίσχυση του Κοινωνικού Παντοπωλείου από την Ιχθυόσκαλα*, 2016. Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: http://farosthermaikou.blogspot.com/2016/01/blog-post_63.html. Ανακτήθηκε στις 6 Απριλίου 2020.

Συνεντεύξεις Αρμοδίων Προσώπων (Σ.Α.Π)

Συνέντευξη Αρμοδίου Προσώπου 1 (Σ.Α.Π.1)

Οι ερωτήσεις απευθύνθηκαν στην Διευθύντρια του Μορφωτικού και Πολιτιστικού Συλλόγου Νέας Μηχανιώνας, κ. Χάκκη Γαρυφαλιά. Οι απαντήσεις, όπως διαμορφώθηκαν μετά από απομαγνητοφώνηση κατατίθενται παρακάτω.

Ερ. 1: Πηγές αναφέρουν ότι οι κάτοικοι της Μηχανιώνας της Κυζίκου πριν εγκατασταθούν σε εκείνη την περιοχή, κατοικούσαν σε ένα ορεινό χωριό στην γύρω περιοχή ονόματι «Παλιοχώρι». Υπάρχει κάτι που γνωρίζετε για αυτό το χρονικό;

Απ.: Δεν το γνωρίζω αυτό.

Ερ. 2: Φαίνεται ότι το όνομα «Μηχανιώνα» αναφέρεται πρώτη φορά πριν από σχεδόν έναν αιώνα. Τι μπορείτε να μου πείτε σχετικά με αυτό;

Απ.: Το όνομα το έχουμε φέρει από την παλιά Μηχανιώνα, την Μηχανιώνα της Κυζίκου, της Κυζικηνής Χερσονήσου. Οι άνθρωποι ήρθαν από εκεί με καράβια και προσπάθησαν να βρουν έναν τόπο παρόμοιο με την παλιά πατρίδα, μετά τον ξεσηκωμό του 1922. Συστάθηκε μια επιτροπή από την Αθήνα, από ορισμένους Μηχανιώτες που έμεναν εκεί, και [καθ' όσον οι πρόσφυγες] έψαχναν να βρουν έναν τόπο κατάλληλο για αυτούς, η επιτροπή ενέκρινε αυτόν γιατί και στην Μικρά Ασία το χωριό ήταν παραθαλάσσιο.

Ερ. 3: Πώς προέκυψε το όνομα «Μηχανιώνα»;

Απ.: Υπάρχουν πολλές εκδοχές. Μια από αυτές αναφέρει ότι όταν παλιά οι Κρητικοί πολέμησαν στην Τουρκία, και συναντούσαν ανθρώπους που μιλούσαν και αυτοί την Ελληνική γλώσσα, μη αναγνωρίζοντάς τους έλεγαν ότι «αυτοί δεν είναι από τα Χανιά». Μέσα από αυτό και συντμήσεις προέκυψε το -> μη Χανιά -> μη Χανιώτες -> Μηχανιώτες. Υπάρχουν όμως και πολλές άλλες, και ειλικρινά δεν τις γνωρίζω όλες.

Ερ. 4: Υπάρχει κάποια εκδοχή για την οποία είστε περισσότερο πεπεισμένη ότι είναι η πραγματική;

Απ.: Νομίζω ότι η εκδοχή που ανέφερα είναι και η πιο κοντινή από όλες. Πάντως, τον ακριβή λόγο του ονόματος δεν τον γνωρίζω

Ερ. 5: Ήταν η αλιεία η κύρια οικονομική και εμπορική δραστηριότητα στην Μηχανιώνα της Κυζίκου;

Απ.: Ναι, ήταν. Επίσης το χωριό ήταν χτισμένο ακριβώς όπως είναι και αυτό, με τα σπίτια πάνω στην θάλασσα, αλλά πλέον δεν φαίνεται αφού έχουν γίνει έργα. Επίσης, υπήρχαν και οι μεταξοσκώληκες, οπότε ασχολούνταν με αυτό που λέγεται συροτροφία, πράγμα το οποίο έκαναν και εδώ τα πρώτα χρόνια, απλώς μετά δεν έβρισκαν [αγορά] να πουλήσουν το μετάξι και δεν το κυνήγησαν ιδιαίτερα. Το επίνειο της παλιάς Μηχανιώνας, η μεγάλη παραθαλάσσια πόλη με την οποία είχαν εμπορικές σχέσεις ήταν η Πάνορμος. Όλα πήγαιναν στην Πάνορμο.

Ερ. 6: Ποια ήταν η αναλογία του πληθυσμού της Μηχανιώνας της Κυζίκου που κατάφεραν και κατέληξαν στην Νέα Μηχανιώνα;

Απ.: Οι περισσότεροι, το 80% των ανθρώπων. Θα έλεγα περίπου 80 οικογένειες.

Ερ. 7: Πώς προέκυψε η επιλογή του τόπου;

Απ.: Πριν έρθουν εδώ, είχαν μετακινηθεί δοκιμαστικά στην Αιδηψό, όπου κάποιοι αποφάσισαν να μείνουν κιόλας. Η επιλογή έγινε τελικά από την επιτροπή που προανέφερα, δημιουργημένη άμεσα από το Σύλλογο Μηχανιωτών στην Αθήνα. Ενεργοποιήθηκαν, μαζί με τον μεγαλύτερο ευεργέτη του χωριού, τον ακαδημαϊκό Μαργαρίτη Ευαγγελίδη, και αφού ήρθαν και είδαν την κατάσταση του τόπου, εγκαταστάθηκαν εδώ.

Ερ. 8: Υπήρχε πληθυσμός που κατοικούσε ήδη εδώ; Και αν ναι, έτυχαν καλής υποδοχής και συμπεριφοράς;

Απ.: Στην αρχή εδώ δεν υπήρχε ούτε άτομο, οπότε και δεν προέκυψε ποτέ πρόβλημα στην υποδοχή. Γενικότερα η ζωή όμως ήταν δύσκολη, αλλά τουλάχιστον ακόμα και όταν ήρθαν από άλλες περιοχές της Μικράς Ασίας στην Νέα Μηχανιώνα, η συνύπαρξη ήταν πάντα αρμονική, όπως είναι και σήμερα.

Συνέντευξη Αρμοδίου Προσώπου 2 (Σ.Α.Π.2)

Οι ερωτήσεις απευθύνθηκαν στον Διευθυντή της εγκατεστημένης στην Νέα Μηχανιώνα Ιχθυόσκαλα Θεσσαλονίκης, κ. Δημήτρη Αργυριάδη. Οι απαντήσεις, όπως διαμορφώθηκαν μετά από απομαγνητοφώνηση κατατίθενται παρακάτω.

Ερ. 1: Ποιό είναι το έτος ίδρυσης της ιχθυόσκαλας και ποιοί οι ιδρυτές της;

Απ.: Οι ιχθυόσκαλες ανά την Ελλάδα ιδρύθηκαν το 1969, με ιδρυτή το Δημόσιο, το οποίο δημιούργησε μια Ανώνυμη Εταιρεία (ΑΕ) για να τις διαχειρίζεται. Η ιχθυόσκαλα της Θεσσαλονίκης βρισκόταν μέσα στις εγκαταστάσεις του λιμένα της πόλης, στην Πύλη 14, και το 1995 μεταφέρθηκε στην Μηχανιώνα.

Ερ. 2: Υπήρχε κάποια αντίστοιχη αγορά στον οικισμό της Μικράς Ασίας;

Απ.: Δεν το γνωρίζω αυτό.

Ερ. 3: Ποιό ήταν το μέγεθός της έκτασής της κατά την ίδρυσή της και με ποιους ρυθμούς ήρθε η ανάπτυξή της;

Απ.: Δεν θυμάμαι πόσα στρέμματα ήταν η παλιά η ιχθυόσκαλα, αλλά πλέον είναι τουλάχιστον 5 φορές μεγαλύτερη. Εδώ καταλαμβάνει 23 στρέμματα.

Ερ. 4: Πώς έχει η οργανωθεί η διοίκησή της, και πώς λαμβάνονται οι αποφάσεις που σχετίζονται με επιχειρησιακή της δράση;

Απ.: Αυτή τη στιγμή όλες οι ιχθυόσκαλες είναι υποκαταστήματα. Υπάρχει ένας οργανισμός που λέγεται ΟΚΑΑ και συμπεριλαμβάνει όλες τις ιχθυόσκαλες ανά την Ελλάδα, την λαχαναγορά της περιοχής του Ρέντη, την κρεαταγορά και την λαχαναγορά στην Πάτρα.

Έχει ιδρυθεί διοικητικό συμβούλιο με διευθύνων σύμβουλο, το οποίο λαμβάνει όποια απόφαση χρειάζεται, για να κάθε μια ιχθυόσκαλα, λαχαναγορά ή κρεαταγορά ξεχωριστά. Εγώ, ως διευθυντής, χειρίζομαι και έχω την ευθύνη για αυτό το υποκατάστημα, ενεργώντας όμως πάντα υπό τις εντολές της κεντρικής διοίκησης.

Ερ. 5: Ποιά υπολογίζετε πως είναι η ποσότητα ή η αξία του εμπορεύματος την σήμερον ημέρα, και ποια ήταν εξελικτική πορεία αυτού με την πάροδο του χρόνου;

Απ.: Σήμερα διακινούνται περίπου 80 τόνοι αλιευμάτων την μέρα, με έναν τζίρο περίπου 300 χιλιάδων ευρώ, πράγμα που με την πάροδο του χρόνου κύλησε αυξητικά. Με την κατασκευή των οδών η πρόσβαση από όλη Ελλάδα είναι πιο εύκολη σε σχέση με παλαιότερα. Επίσης προστέθηκαν στην αγορά τα ιχθυοτροφεία τα οποία επίσης δεν υπήρχαν, όπως αυξήθηκαν και οι εξαγωγές.

Ερ. 6: Πώς διαβλέπετε το μέλλον; Διακρίνετε κινδύνους οποιασδήποτε φύσης που καλείστε να αντιμετωπίσετε ή ευκαιρίες να εκμεταλλευτείτε;

Απ.: Κίνδυνο αποτελεί η υπεραλίευση, κατα την οποία αλιεύονται ψάρια μεγέθους μικρότερο από το επιτρεπτό, με αποτέλεσμα να μην γίνεται η ανανέωση του αλιευόμενης πανίδας. Ωστόσο η είσοδος των ιχθυοκαλλιεργειών έχει καταφέρει να ισορροπήσει την ποσότητα του αλιευτικού τονάζ. Υπάρχουν επίσης σκέψεις για συνεργασίες με ιχθυόσκαλες και οργανισμούς ανά την Ευρώπη για την τόνωση της κίνησης και της αγοράς.

Ερ. 7: Το υδάτινο οικοσύστημα είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχημένη δραστηριοποίησας στον κλάδο. Υπάρχουν προγράμματα περιβαλλοντικής προστασίας στα οποία προγραμματίζεται η συμμετοχή και συνεισφορά σας;

Απ.: Λόγω του ότι αυτό είναι ένα διαφορετικό κομμάτι της αγοράς κατά κάποιον τρόπο, και στο οποίο δεν είμαστε αυτόνομοι, δηλώνουμε την συμπαράσταση μας όπου κληθούμε από το Υπουργείο και κάνουμε το καλύτερο που μπορούμε.

Υποερώτηση: Υπήρξε συμμετοχή σε κάποιο πρόγραμμα τα τελευταία χρόνια;

Απ.: Κάτι συγκεκριμένο όχι, αν και αυτά τα γνωρίζει καλύτερα η διοίκηση στα κεντρικά γιατί αυτή είναι που ασχολείται.

Ερ. 8: Έχουν δημοσιευθεί κατά περιόδους περιπτώσεις μη τήρησης των κανονισμών αλιείας από την μεριά των εμπόρων. Ποιά είναι η στάση σας απέναντι σε αυτές τις παραβάσεις;

Απ.: Αυτό είναι ένα κομμάτι στο οποίο δεν είμαστε εμείς υπεύθυνοι να ελέγξουμε ως ιχθυόσκαλα και ως οργανισμός. Για αυτό είναι υπεύθυνο το λιμεναρχείο, το οποίο έρχεται και με ελέγχους μετράει το μέγεθος των ψαριών, αν αυτό είναι στα πλαίσια του νόμιμου ή όχι, και επιβάλλονται τα αντίστοιχα πρόστιμα σε όποιον δεν τηρεί τους κανονισμούς. Σε εμάς δεν επιβάλλεται κάποιο πρόστιμο και γενικότερα δεν έχουμε κάποια ανάμειξη σε όλο αυτό.

Ερ. 9: Πώς θα περιγράφατε την συμβολή της ιχθυόσκαλας για την ευημερία της τοπικής κοινωνίας;

Απ.: Εγώ θα το περιέγραφα ως τεράστια υπόθεση, με την έννοια ότι στην ιχθυόσκαλα δραστηριοποιούνται περίπου 50-55 επιχειρήσεις, καθώς το εμπόριο εδώ δεν το κάνει η ιχθυόσκαλα. Η ιχθυόσκαλα απλώς παρέχει τις εγκαταστάσεις, τις οποίες και φροντίζει.

Είναι επίσης μια κεντρική αγορά, και έτσι ένας παραγωγός γνωρίζει πού πρέπει να στείλει τα ψάρια του. Έχει συνεργασία με κάποιον έμπορο εδώ και έτσι δεν χρειάζεται να σκεφτεί το πώς και πού θα μοιράσει την παραγωγή του. Αντιθέτως την στέλνει στον αντιπρόσωπο του εδώ και αυτός θα την διαχειριστεί καταλλήλως. Αλλά και από την άλλη μεριά, αν το θέταμε σε γενικότερο πλαίσιο, όταν κάποιος που χρειάζεται ψάρια για την όποια χρήση, ξέρει ότι εδώ μπορεί να βρει ό,τι θέλει.

Η συμβολή βρίσκεται και στις θέσεις εργασίας. Σαν ιχθυόσκαλα, απασχολούμε γύρω τους σαράντα ανθρώπους, αλλά από εκεί και πέρα κάθε επιχείρηση από αυτές τις 50 που δραστηριοποιούνται εδώ μπορεί να απασχολεί κατά μέσο όρο 4-5 άτομα. Οπότε μιλάμε για περίπου 300 άτομα σε συνολικές θέσεις εργασίας, με αρκετούς από αυτούς να είναι μέλη της τοπικής κοινωνίας.

Είμαστε αρωγοί σε οτιδήποτε χρειάζεται ο Δήμος, οι πολιτιστικοί σύλλογοι, είτε αυτό αφορά χορηγίες είτε οτιδήποτε άλλο. Σαν επιχείρηση δεν ενδιαφερόμαστε για την διαφήμιση με την κλασική της έννοια. Εάν χορηγήσουμε, το κάνουμε μόνο για την διασφάλιση της διεξαγωγής των όποιων εκδηλώσεων.

Είμαστε επίσης μέλη στο love your market, ένα διεθνούς σωματίου από επιχειρήσεις που διοργανώνουν εκδηλώσεις επιδιώκοντας να προαχθεί το μήνυμα ότι «η τοπική αγορά πρέπει να στηρίζεται από την κοινωνία». Παρέχουμε ένα μέσο σε αυτούς που πρέπει να ενδιαφερθούν

[Τέλος] όχι μόνο σαν ιχθυόσκαλα, αλλά και η τοπική κοινωνία ευνοείται από της παρουσία της όταν περνάνε από δω σε καθημερινή βάση 700 άτομα τα οποία αφήνουν τα χρήματά τους στο βενζινάδικο, το περίπτερο ή οποιοδήποτε άλλο μαγαζί. Άνθρωποι έρχονται να πουλήσουν τα ψάρια τους από περιοχές όπως η Καβάλα και η Αλεξανδρούπολη, όχι επειδή δεν υπάρχουν και εκεί ιχθυόσκαλες, αλλά γιατί εδώ βρίσκουν μια καλύτερη αγορά έχοντας ενδεχομένως αλλά όχι απαραίτητα συνεργασία με κάποιον έμπορο από εδώ.

Ερ. 10: Έχετε σκεφτεί ή συμμετέχετε ήδη σε κάποιο πρόγραμμα κοινωνικής αλληλεγγύης;

Απ.: Κατά καιρούς ναι, το κάνουμε. Προσφέρουμε τρόφιμα σε φτωχές οικογένειες όπως και διατηρούμε επαφές με φιλανθρωπικά ιδρύματα. Εάν για παράδειγμα μείνουν ψάρια απούλητα, φρεσκοτάτα μεν αλλά λόγω της μεγάλης προσφερόμενης ποσότητας προκύψει περίσσειμα και αναμένεται την επόμενη μέρα ανεφοδιασμός με νέες ποσότητες, αυτά δεν πετιούνται. Ενημερωνόμαστε για την κατάσταση και αναλαμβάνουμε εμείς να τα διοχετεύσουμε σε φιλανθρωπικά ιδρύματα. Συνείδηση όμως έχουν και οι ίδιοι οι έμποροι, οι οποίοι έχουν και αυτοί τις δικές τους επαφές [και φροντίζουν και αυτοί από την μεριά τους να βοηθούν].

Ερ. 11: Ποιά παρατηρείτε ότι είναι η πορεία του κλάδου της αλιείας σε γενικό πλαίσιο με την πάροδο του χρόνου; Αντικατοπτρίζεται αυτό στην κινητικότητα της δικής σας επιχείρησης και τους κύκλους εργασιών σας;

Απ.: Ναι, η αλιεία έχει ανέβει. Υπάρχει μια τάση εκσυγχρονισμού, τα εργαλεία και τα μηχανήματα που χρησιμοποιούν για να ψαρεύουν γίνονται καλύτερα, [και αυτό έγινε δυνατό ακριβώς γιατί] υπάρχει μια ανοδική τάση. Η οργάνωση της παραγωγικής διαδικασίας και της συσκευασίας για την συντήρηση γίνεται πολύ πιο οργανωμένα.

Επι της ουσίας, η τάση σαν χώρος, σαν οικονομική μονάδα στο σύνολο διαδραματίζει ένα σοβαρότατο ρόλο στην οικονομία της χώρας και στην άνθιση του επαγγέλματος αυτού.

Ερ. 12: Όσον αφορά στους εμπόρους-αλιείς που καταφθάνουν εδώ, ποια θα λέγατε ότι είναι η αναλογία αυτών που ανήκουν στην τοπική κοινωνία και αυτών που έρχονται άλλες περιοχές της χώρας;

Απ.: Σαν παραγωγή [σ.σ. αλιευτικά σκάφη] οι περισσότεροι είναι Μηχανιώτες. Όσον αφορά τους εμπόρους, αυτοί συνεχίζουν και είναι σταθεροί από την έναρξη της συνεργασίας μας, και δεν προέρχονται από την τοπική κοινωνία όπως και πολλοί από τους λειτουργούς ιχθυοπωλείων.

Ερ. 13: Ποιό είναι το σύστημα που χρησιμοποιείται για την συνεργασία με τους εμπόρους που έρχονται εδώ;

Απ.: Το κοστολόγιο είναι μοιρασμένο σε όλες τις δραστηριότητες επαγγελματιών, και έχει καθοριστεί από το Υπουργείο και το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΕ. Οι έμποροι δίνουν το ενοίκιο για να το γραφείο που νοικιάζουν, οι αλιείς δίνουν το 2% επί του τζίρου που γίνεται, και οι ιχθυοπώλες 0.30 λεπτά του ευρώ για κάθε κάσα που αγοράζουν.

Ερ. 14: Ποιο είναι το εύρος της γεωγραφικής αγοράς που εξυπηρετείτε;

Απ.: Η ιχθυόσκαλα της Θεσσαλονίκης εξυπηρετεί μια περιοχή που εκτείνεται από το Βόλο, μερικά από τα νησιά του Ιονίου, συμπεριλαμβάνει όλα τα διαμερίσματα της Βόρειας Ελλάδας και φτάνει έως τα Βαλκάνια σε χώρες όπως η Βουλγαρία και η Ρουμανία αλλά και στην Ιταλία.

Ερ. 15: Ποια είναι η άποψή σας για τις υποδομές (οδικές, καθοδήγησης) του Δήμου ή και του Νομού και την διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτό τον χώρο; Υπάρχουν προτάσεις βελτίωσης που έχετε υποβάλλει στην αρμόδια αρχή και που θα βοηθούσαν στην αύξηση της κίνησης;

Απ.: Ο αρχικός σχεδιασμός δεν έγινε μόνο με βάση του «να γίνει μια ιχθυόσκαλα», αλλά συμπεριλάμβανε και το σκεπτικό ότι οι σωστές οδικές υποδομές που φτάνουν μέχρι ένα σημείο περίπου στα 10 χιλιόμετρα έξω από την περιοχή, θα έφταναν τελικά μέχρι εμάς μέσα από δημοτικά έργα. Αυτό είναι ένα φοβερό εμπόδιο γιατί, όπως καταλαβαίνετε, κάποιον που έρχεται από μια μακρινή περιοχή να προμηθευτεί ψάρια, όπως για παράδειγμα η Κοζάνη, χρειάζεται περισσότερη ώρα να φτάσει από την Θεσσαλονίκη στην Ιχθυόσκαλα, παρά από την Κοζάνη στην Θεσσαλονίκη, και αυτό λόγω των κακών οδικών υποδομών.

Ερ. 16: Υπάρχουν προοπτικές για την ανάπτυξη εξαγωγών ιχθυοκαλλιέργειας από την τοπική κοινωνία;

Απ.: Εμείς σαν ιχθυόσκαλα δεν ασχολούμαστε με το εμπόριο. Οι έμποροι εδώ είναι που έχουν συνεργασίες με εμπόρους εκτός Ελλάδος ή έρχονται ιχθυοπώλες από χώρες εκτός Ελλάδας, όπως η Βουλγαρία και ψωνίζουν από εμάς.